БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ЁШ ЛЕНИНЧИ

Газета 1925 йил 8 февралдан чиқа бошлаган

1990 йил 5 май Шанба

№ 86. (13.522). Баҳоси 3 тийин.

• ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ОРГАНИ •

Бугун—Матбуот куни! 7 май—Радио ва алоқа ходимлари байрами! Айёмингиз муборак, ҳамкасблар!

Фарқлар талайгина

— Совет журналистлари билан уларнинг чет эллик ҳамкасблари турмуш ва ижод шароитлари орасида сизнингча қандай фарқлар мавжуд? — Биз матбуот тарихи, стилистикаси, тадқиқотчиларига, ҳамда ўз келажагини журналистика билан боғлаган талабага ана шу савол билан мурожаат этдик. Қуйида уларнинг жавоблари билан танишинг.

Назира АБДУАЗИЗОВА, ТошДУ журналистика факультети ўқитувчиси, тарих фанлари номзоди:

— Саволингизга жавоб бериш учун чет эллик журналистларнинг турмуш ва ижод шароитлари билан ҳам яхши таниш бўлишим лозим эди. Мен эса кўплар қатори бундай имкониятга эга бўлмаганман. Телевидение, матбуот орқали кўриб, эшитганларимга, ўқиганларимга таяниб, чет элдаги замонавий қулайликлар, фаровон турмуш шароити, юқори маош ҳақида сўзлашим мумкин эди. Бироқ, бундай қилмайман. Гап журналистларга эътибор ҳақида, яхши кадрлар тайёрлаш борасида экан, оддийгина ўқув аудиторияларй муаммосини неча йилдан буён ҳал этиш мумкин бўлмаётган бир шароитда қандай қилиб компьютерлар, кино, видеокамералар тўғрисида сўзлаб бўлади. Факультетда алмисоқдан қолган бир неча машинка, (аксарияти бузуқ), фотоаппаратларни айтмаса, бошқа жиҳозининг қарийб ўзи йўқ-ку. Биз назарияни амалиёт билан боғлаш мақсадида Инқилоб хиёбонидаги бинога, яъни редакцияларга яқин жойга кўчиш ниятимизни кўпдан буён амалга оширолмаяпмиз. Бунинг асосида ҳам журналистларга муносабат ётибди, ахир. Чет элда, айниқса, капиталистик мамлакатларда журналист кадрлар тайёрлашда шундай, муносабат бўлиши мумкинмиди? Менимча йўқ. У ерда журналистиканинг нақадар жиддий мафкуравий иш эканлигини яхшироқ тушунишади, назаримда.

Рихсия САИДОВА, ТошДУ филология факультети ўқитувчиси, филология фанлари номзоди:

— Қарийб ўн йил журналистика факультетида тилшуносликдан дарс бердим. Шу сабабли ўз мулоҳазаларимни билдиришга ҳақлиман, деб ўйлайман.

Чет эл журналистларининг энг жиддий ютуқлари сабаби уларнинг социалогия фанига суянишида деб биламан. Фақат социалогиягина жамоат фикрини тўғри ўрганишга ёрдам беради. Бизда эса матбуотда кўпроқ умумники ўрнига хусусий фикрлар жамоат фикри сифатида тақдим этилади. Чет элда журналистларнинг янгиликни тезда муштарийларга етказишлари учун транспорт, кино, фотоаппаратуралар ёзиб олувчи магнитофонлар, диктофонлар таъминоти ҳавас қилгулик даражада. Бизда эса керакли оддий информацияни олиш учун баъзан қанча асаб, бардош керак бўлади. Редакциялар янгилик учун рақобат шароитида бўлмас экан, оперативлик ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Хорижда биздагидек иқтидорсиз қаламкашларнинг бошини силаб, текинга маош бериб ўтиришмайди.

Яна бир жиддий нарса. Журналистнинг хаёлида ойламни қандай тебратсам экан, қандай қилиб маошни келгуси маошгача етказсам деган фикрни бутунлай чиқариб ташлашга эришиш керак. Бунинг ўрнига у кўпроқ ижод ҳақида ўйласин. Чет элда иш ана шундай ташкил этилган. Қашшоқлик қарамликни келтириб чиқаради. Ёлғоннинг туғилишига замин эса қарамликдан, журналистнинг эрки ўзида эмаслигидадир.

Наврўз ЖЎРАЕВ, ТошДУ журналистика факультети II курс толиби.

— Бугун толиб бўлсамда, эрта-индин совет журналисти деган ном менга ҳам насиб этади. Рости, касб эгаси бўлганимдан сўнг кам-кўстсиз, ҳаёт кечираман, деган ишонч йўқ, менда. Чунки журналистлар бизда жуда кам маош олишади. Дилда туғилган ижодий ниятни амалга ошириш учун хориждаги журналистлар каби яхши қалам ҳақи олиш лозим деб ўйлайман. Билишимча, журналистлар кам умр кўришда шахтёрлардан кейин иккинчи, касалликка, инфаркт касалига йўлиқишда биринчи ўринда экан. Бу ахир журналистлар меҳнатининг машаққатидан далолат беради-ку. Меҳнатга ҳақ тўлаш ҳам шунга яраша бўлса қанийди.

Қайта қуриш шарофати билан халқ дарди ошкора айтиладиган бўлди. Бу борада матбуот ва оммавий ахборот воситаларининг хизмати алоҳида эътиборга молик.

Ҳа, журналистларнинг машаққатли меҳнати сабаб, бугун биз оқни оққа қорани қорага ажратмоқдамиз.

Сиз суратда ёш журналистлардан бир гуруҳини кўриб турибсиз. Улар бугунги кунда жумҳуриятимизнинг турли рўзнома, жарида ва оммавий ахборот воситаларида хизмат қилишмоқда. (Чапдан ўнгга) Б. Аҳмедов, О. Дадаева, Р. Қодиров, Д. Турахмедова, В. Тўраев, В. Мадумарова, Ф. Турниёзов.

Сураткаш: Муҳаммад АМИН.

Журналистларга мукофотлар

Ўзбекистон журналистлар уюшмаси бошқаруви секретариати 1989 йилги жумҳурият ижодий конкурсларига якун ясади.

Йилнинг энг яхши журналистик иши учун ўтказилган конкурсга кўра, қуйидагилар Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси мукофотининг лауреатлари бўлишди:

НОСИРОВА Қутби, «Муштум» жаридасининг мухбири, «Депутатлик мансаб эмас», «Осмондан чалпак кутиб» ва бошқа публицистик мақолалари учун;

НИЗОНОВ Муротбой, Қорақалпоғистон телевидениесининг муҳаррири, «Маурит» («Лаҳза») ахборот мусиқавий телевизион кўрсатуви учун;

УСМОНОВ Ислом, «Ёш ленинчи» рўзномаси редакциясининг бўлим мудири, «Ҳақиқатни айтишдан чўчимайлик», «Йиллар ва тақдирлар» «Ҳақиқат чала бўлмайди», «Туҳмат» туркум ижтимоий очерклар учун;

ЭРГАШЕВ Алибой, Бахмал ноҳия «Ғалаба байроғи» рўзномаси (Жиззах вилояти) бўлимининг мудири, «Давлат архивидан туркум хабарлар», «Ойқорликлар», «Бахмал воҳаси кишилари» туркум очерклари учун;

ҲОЛМАТОВА Мукаррама, Ленинск шаҳар «Ленин йўли» рўзномаси (Андижон вилояти)нинг ўз мухбири, **ЗОИРОВА Сайёра**, «Қашқадарё ҳақиқати» вилоят рўзномасининг мухбири, қишлоқ меҳнаткашлари ижтимоий-маиший муаммолари тўғрисидаги туркум материаллари учун;

ЖАББОРОВ Шуҳрат, «Қишлоқ ҳақиқати» — «Сельская правда» рўзномасининг катта мухбири, «Қайта қуриш учун овоз берамиз» материаллар туркуми учун, **ЖЎРАЕВ Ашурали Очилович** «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» рўзномасининг бўлим мудири, санъат ва маданият тўғрисидаги муаммоли мақолалар туркуми учун.

Қуйидагилар Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг фахрий дипломлари билан мукофотландилар:

С. М. АҲМЕДОВА, «Советская Бухара» вилоят рўзномаси бўлимининг мудири;

Н. ЖЎРАЕВ, «Совет Ўзбекистони» рўзномасининг мухбири;

А. ИСРОИЛОВ, жумҳурият радиоси болалар ва ўсмирлар учун эшиттиришлар бош редакциясининг катта муҳаррири;

С. Д. ҚОРАБОЕВ, «Жиззах ҳақиқати» вилоят рўзномасининг ўз мухбири;

З. КУРТНЕЗИРОВ, Чиноз ноҳия «Ленин байроғи» рўзномаси (Тошкент вилояти)нинг мухбири;

А. НУРИМОВ, «Тошкент оқшоми» — «Вечерний Ташкент» рўзномасининг мухбири;

Л. Н. ОРЛОВА, «Правда Востока» рўзномасининг махсус мухбири;

О. В. РАЗМОСКИН, «Ферганская правда» рўзномасининг катта мухбири;

А. Ш. СУЛТОНОВ, «Коммунист» вилоят рўзномаси (Андижон вилояти)нинг бўлим мудири ва **О. ШОДМОНАЛИЕВ**, шу рўзноманинг мухбири.

* * *

Оммавий ишларни энг яхши йўлга қўйганлик учун М. И. Ульянова номли конкурсга кўра Бекобод ноҳия «Коммунист» рўзномаси (Тошкент вилояти) редакцияси жамоасига биринчи мукофот; Пахтачи ноҳия «Пахтачи» рўзномаси (Самарқанд вилояти) ва Бағдод ноҳия «Авангард» рўзномаси (Фарғона вилояти) жамоаларига иккинчи мукофотлар; Хива ноҳия «Коммунизмга» рўзномаси (Хоразм вилояти), Қизилтепа ноҳия «Қизил тонг» рўзномаси (Бухоро вилояти) ва кўп тиражли «Среднеазиатская магистраль» рўзномаси жамоаларига учинчи мукофотлар берилди.

Фаол оммавий ишлар учун Избоскан ноҳия «Пахтакор» рўзномаси (Андижон вилояти), Янги йўл ноҳия «Янги йўл» рўзномаси (Тошкент вилояти), Марғилон шаҳар «Марғилон ҳақиқати» рўзномаси (Фарғона вилояти) редакциялари жамоалари Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг Фахрий дипломлари билан мукофотландилар.

* * *

«Иқтисодий ислоҳотга — матбуот эътибори!» шиори остида иқтисодиёт масалаларини энг яхши ёритиш конкурсига кўра «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» — «Сельское хозяйство Узбекистана» жаридаси, «Правда Востока», «Совет Ўзбекистони» рўзномалари, «Ленинское знамя» (Сурхондарё вилояти), «Ленин йўли» (Самарқанд вилояти) вилоят рўзномалари, Боғот ноҳия «Ленин йўли» рўзномаси (Хоразм вилоят), Олтиариқ ноҳия «Пахта учун» рўзномаси (Фарғона вилояти), кўп тиражли «Марғилон атласи» рўзномаси, Марғилон шаҳар «Марғилон ҳақиқати» рўзномаси (Фарғона вилояти) редакцияларининг жамоаларига мукофотлар берилди.

Иқтисодиёт масалаларини фаол ёритганлик учун «Муштум» жаридаси, Наманган вилоят «Наманган ҳақиқати» рўзномаси, Балиқчи ноҳия «Ғалаба» рўзномаси (Андижон вилояти) редакцияларининг жамоалари Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг Фахрий дипломлари билан мукофотландилар.

* * *

Ҳарбий-ватанпарварлик мавзуини энг яхши тарзда ёритганлик учун конкурсига кўра «Ферганская правда» вилоят рўзномасига биринчи; «Ёш ленинчи» рўзномаси ва Сурхондарё вилоят «Ленин байроғи» рўзномасига иккинчи; Жонбой ноҳия «Шонли меҳнат» рўзномаси (Самарқанд вилояти)га, Орджоникидзе ноҳия «Коммунизм тонгги» рўзномаси (Тошкент вилояти)га ва Олтиариқ ноҳия «Пахта учун» рўзномаси (Фарғона вилояти)га учинчи мукофот берилди.

Ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш масалаларини фаол ёритганлик учун «Правда Востока» рўзномаси, Сурхондарё вилоят «Ленинское знамя», Самарқанд вилоят «Ленинский путь» рўзномалари, Фарғона вилоят телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси, «Вечерний Ташкент» рўзномаси редакцияларининг жамоалари Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг Фахрий дипломлари билан мукофотландилар.

* * *

«Самарали меҳнат ва соғлом турмуш учун» Бутуниттифоқ рейдини ёритишда қатнашганлик учун Китоб ноҳия «Ғалаба» рўзномаси, Шаҳрисабз ноҳия «Коммунизм байроғи» рўзномаси (Қашқадарё вилояти), Чиноз ноҳия «Ленин байроғи» рўзномаси (Тошкент вилояти), Жиззах ноҳия «Коммунизм сари» рўзномаси ва «Атлас» аврли газламалар ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Марғилон атласи» кўп тиражли рўзномаси (Фарғона вилояти) редакцияларининг жамоалари Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг Фахрий дипломлари билан рағбатлантирилдилар.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

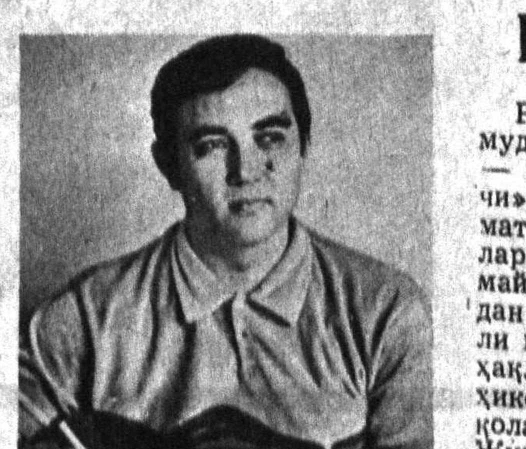
Қадимий халқ байрами — «Наврўз»нинг тикланишини жумҳуриятимизнинг бутун аҳолиси мамнуният билан маъқуллаб, кўтаринки руҳда кутиб олди. Шу боис унинг байрам қилиниши чинакам умумхалқ сайлига айланди. Унда Ўзбекистонда яшаётган барча миллат ва элатларнинг энг яхши анъаналари, профессионал ва ҳаваскорлик санъаткорлик намуналари намоён бўлди. Партия органлари, жамоат ташкилотлари ва маҳаллий қўмиталари уни ўтказишга салмоқли ҳисса қўшдилар. Халқ байрамини ўтказишда фаол қатнашган бир гуруҳ санъаткорлар, журналистлар, радио, телевидение ва алоқа ходимлари Ўзбекистон ССР Президентининг Фармонига биноан жумҳуриятнинг юксак мукофотларига сазовор бўлишди.

Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси жумҳурият телевидениеси адабий-драматик кўрсатувлар бош редакциясининг режиссёри Мелибой **Маҳкамов**, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси раисининг ўринбосари Элбек **Мусаев**, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси жумҳурият телевидениеси «Ахборот» бош редакциясининг шарҳловчиси Дадахон **Ёқубов** — «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» унвонига, Ўзбекистон ССР телевидение ва радиоэшиттириш Давлат қўмитаси жумҳурият радиоси «Ёшлик» бош редакциясининг шарҳловчиси Асрорхўжа **Аброрхўжаев**, «Совет Ўзбекистони» редакциясининг Самарқанд вилоятидаги ўз мухбири Жаҳонгир **Маматов**, Ўзбекистон ССР телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси «Ахборот» бош редакциясининг бўлим мудири Абдуҳаким **Турғунов**, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси жумҳурият радиоси болалар ва ўсмирлар учун эшиттиришлар бош редакцияси бош муҳаррирининг ўринбосари Азиз **Ёқубов** — «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган журналист» унвонига, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси жумҳурият телевидениеси ижтимоий-сиёсий кўрсатувлар бош редакциясининг режиссёри Тамара **Маҳкамова** — «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» унвонига, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси «Ахборот» бош редакциясининг бўлим мудири Анваржон **Абдувалиев**, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси жумҳурият телевидениеси ижтимоий-сиёсий кўрсатувлар бош редакцияси бош муҳаррирининг ўринбосари Марат **Асадуллаев**, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси программалар бош дирекциясининг катта муҳаррири Набира **Гулмуҳамедова**, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси жумҳурият телевидениеси ижтимоий-сиёсий кўрсатувлар бош редакциясининг бош режиссёри Тоҳир **Жўраев**, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси жумҳурият телевидениеси мусиқавий кўрсатувлар бош редакциясининг бош режиссёри Лариса **Иноземцева**, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси жумҳурият телевидениеси «Ахборот» бош редакциясининг бўлим мудири Маҳамат **Раҳматов**, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси жумҳурият телевидениеси «Ахборот» бош редакцияси бош муҳаррирининг ўринбосари Ҳасан **Ҳамроев**, Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиоэшиттириш қўмитаси жумҳурият радиоси Тошкент ва Тошкент вилояти учун эшиттиришлар бош редакциясининг бош муҳаррири Шоазиз **Шоалимов** — Ўзбекистон ССРнинг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланишди. Шунингдек, бир гуруҳ санъаткорларга «Ўзбекистон ССР халқ артисти», «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист», «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвонлари, бир гуруҳ алоқачиларга эса «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган алоқачи» Фахрий унвони ҳамда Фахрий ёрлиқлар берилди.

Биз жумҳуриятимизнинг юксак мукофотларига сазовор бўлганларни чин қалбимиздан муборакбод этамиз.

* * *

СССР Журналистлар уюшмаси бошқарувининг секретариати 1989 йилдаги энг яхши журналистлар асарлари учун ўтказилган конкурс якунларини кўриб чиқди. СССР Журналистлар уюшмасининг мукофотига сазовор бўлганлар орасида «Правда Востока» рўзномасининг муҳаррири Р. А. **Сафаров** ҳам бор.

ҚУТЛАЙМИЗ!

Рўзномамизнинг бўлим мудири Ислом УСМОНОВ — 1989 йилда «Ёш ленинчи»да эълон қилган «Туҳмат», «Йиллар ва тақдирлар», «Ҳақиқат чала бўлмайди», «Ҳақиқатни айтишдан чўчимайлик» сарлавҳали қатағонлик йилларида ноҳақликка учраганлар ҳақида ҳикоя қилувчи туркум мақолалари учун Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси ташкил этган йилнинг энг яхши асари танловининг совриндори бўлди.

Ҳамкасбимизни қизғин табриклаб, унга ижодий муваффақият тилаймиз!

ВЛКСМ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИНИНГ ПЛЕНУМИ

МОСКВА, 4 Май. (ТАСС мухбири). ВЛКСМ XXI съездидан кейин (унда ёшлар иттифоқини янгилаш масалалари кўндаланг қилиб қўйилган эди) бугун пойтахтда Ленин комсомоли Марказий Қўмитасининг пленуми биринчи марта тўпланди.

Кун тартибида — раҳбар органлари — ВЛКСМ Марказий Қўмитаси секретариатини, Бюросини тузиш, вақт етишмаганлиги учун съездда қабул қилинмаган бир қанча резолюцияларни тасдиқлаш масалалари бор.

Пленум С. Смирновни ВЛКСМ Марказий Қўмитасининг иккинчи секретари қилиб сайлади. Н. Курзанова ўқувчилар ва талаба ёшлар муаммолари кенгашининг раиси, С. Епифанцев СССР Қуролли Кучларидаги ёшлар муаммолари кенгашининг раиси қилиб сайланди.

ВЛКСМ Марказий Қўмитаси доимий комиссияларини тузиш принциплари ва уларнинг асосий вазифалари тасдиқланди. В. Фронин «Комсомольская правда»нинг бош муҳаррири этиб сайланди.

Пленум бугун ўз ишини давом эттиради.

МАТБААЧИЛИК ОСОН ЭМАС

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг директори, тарих фанлари номзоди Ислом Шомуродович ШОҒУЛОМОВнинг муштарийлар билан телефон орқали мулоқоти.

БУГУНГИ суҳбатдошимиз рўзномамиз учун меҳмон бўлса ҳам, редакциямизга мезбон. Чунки жумҳуриятнинг бошқа рўзномалари сингари «Ёш ленинчи»ни чоп этиш масалалари ҳам бевосита ана шулар билан боғлиқ. «Дилдан суҳбат» илгари хабар қилинганидек роппа-роса 11.00 да бошланди. Биринчи қўнғироқ «Қишлоқ ҳақиқати» мухбири **Темур АБДУРАҲМОНОВ**дан.

— Ассалому алайкум, Ислом Шомуродович, мен ёлғиз Темур бўлиб эмас, кўпчилик ҳамкасбларим номидан безовта қилаяпман.

— Безовта бўлиш учун ҳам келдик-да.

— Ҳафтасига орамиздан кимдир хизмат сафарига — вилоятларга жўнайди. Аммо поезд ёки самолётларга билет олиш ажалдан ҳам қийин. Бормасанг, талаб қилишади.

— Мақсадингизни тушундим. Ҳозирда Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси, унинг бошлиғи ўртоқ Рафиқов билан музокара олиб бораяпмиз. Яқин вақт ичида сафар варақалари билан Аэрофлот кассалари биридан ортиқча дахмазаларсиз билет олиш имконияти туғилса керак. Аммо алоҳида шундай кассани ўзимизда очиш жуда катта маблағни талаб қилади. Бу харажатни фақат нашриёт моддий рағбатлантириш жамғармасидан ажратишга тўғри келади. Ходимларимизнинг пешона тери эвазига топилган пулни эса беҳудага сарфлагимиз келмаяпти...

— Телефонларимиз ҳам яхши ишламайди.

— Бу нафақат бизнинг, бутун Тошкент аҳолисининг дарди. Ҳамма шундан шикоят қилаяпти. Ихтиёримиздаги 1000 жуфт телефоннинг ишини қайта кўриб чиқмасак, бўлмайдиган кўринади.

Ислом Шомуродович шу заҳотиёқ нашриёт телефон тармоқлари хизмати инженери П. Н. Палагинни чақиртирди. Ҳафтасига икки марта редакцияларни айланиб чиқиш, алоқа хизматини назорат қилиб туришни топширди. Шу орада хонага сураткаш — мухбирлар **А. ЗУФАРОВ** ва **Б. АЛИМОВ**лар киришди:

— Биз сураткашлар қийин шароитда ишлаяпмиз. Лабораториямиз жуда тор, устига-устак телефонимизни ҳам узиб кетишди.

— Ҳаммасини ёзиб беринглар. Ҳозирча бирор чора кўриш жуда мушкул. Сабаби, ўз вақтида мослаштирилган бинога кўчиб ўтганмиз. Бироқ бу масалада бирор қарорга келамиз.

— Тошкентлик Шомурод ШОИСЛОМОВ. С. Раҳимов ноҳиясидаги Соғбон кўчасида тураман. Фарғона фожиаси тўғрисида бирор хулоса борми!

— Бу масала билан ҳукумат комиссияси шуғулланмоқда. Рўзнома мухбири саволингизни ёзиб олди. Суҳбатимиз эса рўзнома ва жаридаларнинг сифати, нашриёт ишини яхшилаш мавзуида бормоқда.

— Тошкентдаги 27-мактабдан Мирзааҳмад ТЎРАЕВман. «Ўқитувчилар газетаси»да расмий материалларни тўлиқ босишдан кўра, уларга қисқача изоҳ бериб, уларнинг ўрнига кўпроқ мактаб ислоҳоти муаммоларига бағишланган материаллар босилса бўлмайдими!

— Илтимосингизни рўзномадагиларга етказиб қўямиз.

— Энди битта таклиф. Юқоридаги рўзноманинг «Учительская газета»га ўхшаб Марказий Қўмитанинг нашрига айлантирса бўлмайдими!

— Бу ҳақда ҳам анчадан буён кўп гап-сўзлар бораяпти...

— Алло, Ислом Шомуродович, «Қишлоқ ҳақиқати» мухбири Шуҳрат УМИРОВ безовта қилаяпти. Расмий манбалар, хабарларни чоп этамиз, деб кўпинча ярим тунгача қолиб кетамиз. Шундай экан, дам олиш хоналари, тунги чойхона ташкил этишнинг иложи йўқми!

— Гап бундоқ, Шуҳратжон. Авваламбор кеч қолмасликнинг йўлини топиш керак. Гап расмий идоралар кўрсатмаси ҳақида борар экан, бу борада «Правда Востока»дан ўрганиш керак. Улар кеч келган хабарлардан воз кечишаяпти. Рўзноманинг обуначиларга ўз вақтида етиб боришини ҳам ҳисобга олиш керак-да. Тунги чойхонага келсак, уни йўлга қўйиш имкониятлари бизда йўқ эмас. Иложини қиламиз.

— Ислом Шомуродович, Ўзбекистон Ёшлар Ташкилотлари Қўмитасидан Уллижон ИБОДУЛЛАЕВАман. Нашриётдан қисқа муддатга кетиб, яна ўз ўрнингизга қайтиб келдингиз. Ишни қайта бошлаш қийин бўлмадими сизга!

— Чекиниш, беҳуда эҳтиросларга берилиш — иродасизлар иши. Имон, ҳақиқат ва адолатга бўлган ишонч менга катта ёрдам берди. Айрим бемаъни раҳбарларни деб соғликни йўқотиш, умидсизликка берилиш номардларнинг иши. Ҳарқалай қисқаси «Юзтубан кетмаган» эдим. Уруш йиллари ўзим ўқиган Стрелков номли билим юртида ишладим. Тўрт йил ичида билим юрти энг замонавий техникалар билан жиҳозланган ҳунар даргоҳига айланди. Бекор турмадим.

— Раҳмат. Яна битта савол. Ўзбек тилида янги рўзномалар чиқади, деб эшитган эдик. Аммо ҳалигача чиқмаяпти-ку!

— Авваламбор улар янги бўлмайди. Аксинча, қисқариши лозим бўлган жарида ва рўзномалар ўрнида бўлади. Бироқ, ҳозирча етарли обуна ва шароит йўқ. Қоғоз муаммосини ҳам ҳисобга олиш керак.

(Давоми 2-бетда)

МАТБААЧИЛИК ОСОН ЭМАС

(Боши 1-бетда).

— Ишхонангизда давлат мақомини олган ўзбек тилига муносабат-чи!

— 80 фоиз ходимларимиз давлат тилини мукаммал билишади. Янги ходимлар ҳам олдик. Ишларни юритишга келганда, аста-секинлик билан ўзбек тилига ўтаяпмиз.

— Байрамларингиз билан, Ислом ака. Мунира МИРСОАТОВАман. 25 йилдан буён шу ерда ишлайман. Негадир уй беришлар тўхтаб қолди. Эрим вафот этган. Ўғлим ногирон. Ҳар йили справкаларни янгилаб топшираман. Ҳадеб ҳужжат тўғрилайверадими деб, ЖЭКдагилардан танбеҳ ҳам эшитаяпман. Умид қилса бўладими!

— Гапингизда жон бор, Мунирахон. Ўтган сўнгги беш йил ичида нашриётда бирорта уй қурилмаган. Маблағлар ўтказилганича қолиб кетган. Ҳозир қураяпмиз. Аммо 1984 йилдаги даражага келиш учун камида бутун бошли 4—5 та уйни тиклашимиз керак. Шаҳар ижроқўми биз билан яхши ҳамкорлик қилаяпти. Кўриб турганингиздек, ҳовли тўйини ўтказиш насибасидан кўплар қатори сиз ҳам бебаҳра қолмассиз, деган фикрдаман.

РЕДАКЦИЯ САВОЛЛАРИ:

— Нашриёт қошида «Пресса» дўкони ишга тушган эди. Аммо унинг номланишидан кўпчилик норози бўлаяпти. Бирорта ўзбекча ном билан аташ мумкинми, уни!

— Тўғри, дўкон иш бошлаган вақтда шошма-шошарлик билан шундай ном бериб юборилган. Бироқ уни ўзгартириш қийин эмас. Марҳамат, ҳамкасбларингиз кўпчилик учун маъқул таклифни ўртага ташлашсин. Ижроси биздан.

— Алимқул СУЛТОНОВ. Журналист:

— Классик адибларнинг безакли асарларини чоп этиш тўхтаб қолди. Уларнинг нашр этилиши қайта йўлга қўйиладими! Сўраётганимнинг сабаби — совға ва эсдалик учун қўл келадиган бу китобларнинг харидорлари жуда кўп.

— Ҳа, яқин вақтлар ичида китобхонлар бундай адабиётларни қўлга оладилар. Ҳозирданоқ Умар Ҳайём ва бошқа бир қанча адибларнинг асарлари нашриёт режасига киритилган ва чоп этилиш арафасида турибди.

МУШОҲАДА УЧУН ДАЛИЛ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётидаги рўзнома, жарида, китоб ва бошқа маҳсулотларни чоп этишга ҳар йили 66 минг тонна қоғоз сарфланади. Шундан 26 минг тоннаси жумҳурият, 40 минг тоннаси Иттифоқ жамғармаси ҳисобидан.

«Ёш ленинчи»нинг сиз ушлаб турган ана шу битта сони 52 граммга тенг келади. Бир йилга обуна бўла туриб сиз 13 килограмм яъни, 250 нусха рўзнома оласиз.

Ўзбекистон КП МҚ нашриёти босмохонасида бир кечаю-кундузда 9 миллион нусхадаги жумҳурият ва марказий рўзномалар чоп этилади.

Ҳар ойда ойлик нусхаси 10 миллион дона бўлган 9 та Марказий жарида нашр қилинади ва улар Ўрта Осиё жумҳуриятларига, РСФСРнинг бир қатор вилоятларига тарқатилади.

— Алло, «Дилдан суҳбат»ми! Қаршидан қўнғироқ қилаяпман. Вилоят радиосида ишлайман. Мадамин АВЛИЁҚУЛОВ:

— Эшитаман, Мадаминжон!

— Шубҳасиз, матбуот тўғрисида қонун лойиҳасидан хабардорсиз. Бироқ, ана шу ҳужжатда журналистлар зиммасидаги бурч ва масъулиятлар қайд этилган-у, уларга бериладиган имтиёзлар, шароит ва қулайликлар ҳақида лом-мим дейилмайди. Сизнинг муносабатингиз!

— Ассалому алайкум, валайкум ассалом деганларидек, олдин журналистларнинг шароитларини ўрганиш керак эди. Сўнгра қонуншуносликни бошлаш лозим эди, чамамда. Энди қаранг, нашриётимиз хўжалик ҳисобига ўтди. Аммо менимча, рўзномалар хўжалик ҳисобига ўтмагунига қадар бундай қонун ва ҳужжатларнинг журналистлар учун фойдаси бўлмайди.

— Анча вақт рўзномада ҳам ишлаганман. Аммо, эсимни танигандан буён бир нарсага тушунмайман. Нега журналистларнинг меҳнат отпускаси ҳақи 220 сўмдан ошмайди. Бошқаларга ўхшаб биз учун ҳам стажлар ҳисобга олинадиган вақт етмадими сизнингча!

— Қонун қабул қилинган пайтда бу чегаралаш нега қилинганини билмайман-у, аммо бунинг ўзини оқламаганлиги ҳаммага маълум. Радиода қандай, буни ҳам билмайман. Аммо бизда эса бу масала ҳал бўляпти. Яна бир гап. Агар меҳнат отпускасига ёки пенсияга чиқаётган пайтда гонорарлар қўшиб ҳисобланадиган бўлса, фақат ўша шахснинг ўз редакциясидан ишлаб топган қалам ҳақини инобатга олиш керак.

РЕДАКЦИЯ САВОЛЛАРИ:

— Янгича иқтисодий сиёсат, иқтисодиинг бозор муносабатларига ўтиш шубҳасиз нашриёт ишида ҳам жиддий туб бурилишлар ясайди. Хом-ашё масаласини назарда тутаяпмиз. Қисқаси, нашриёт қошида қоғоз фабрикаси қуриш ниятингиз йўқми!

— Қанийди. Афсуски, бўёқ тегмаган макулатура — қоғоз чиқиндига ҳам тенг ҳисса целлюлоза қўшиш керак. Целлюлоза бизда йўқ. Кўриниб турибдики, бундай корхонани қуриш учун етарли замин йўқ бизда.

— Редакциялар қачон керакли техникага ёлчийди!

— Бунинг учун редакцияларга тўла иқтисодий мустақиллик керак. Агар 1991 йилдан бошлаб жумҳурият регионал хўжалик ҳисобига ўтса, ўшандан бирор нарса умид қилса бўлади.

— Рўзномамиз муҳаррири ўтган йили АҚШда бўлиб қайтди. У ердаги ҳамкасбларимизнинг иш фаолиятини гапириб берганда, оғзимиз ланг очилди. Биз журналистлар ҳам суратли ҳарф териш усули ва компьютерларга ўтамизми ва қачон!

— Ленполиграфмашда чиқаётган «Каскад» суратли ҳарф териш мажмуаси ҳамда СПТИ линияси жарида ва китобларни шу усулда теришга мўлжалланган. Ҳозир у ерда АСПТИ мажмуасини тайёрлашмоқда. Дастлаб янги машина шу йилнинг ўзида «Правда» рўзномаси ҳамда Ленинграддаги Матбаа уйида синовдан ўтказилади. Агар у талабга жавоб берадиган тезликда ишласа, келгуси йили туркум равишда ишлаб чиқарила бошланади. 1992 йилда бундай машиналарни биз ҳам сотиб олсак керак.

Аммо рўзномачилик ишлари тезкорликни, мукаммалликни талаб қилгани ва дунёда техника жадал тараққий этаётганини ҳисобга олиб, барча имкониятдан фойдаланган ҳолда валюта топишимиз зарур. Бунинг учун чет эл фирмалари, ҳамкорликдаги корхоналар буюртмаларини бажарамиз. Шунингдек, оқ қоғоз қийқимларини хориж фирмаларига сотиб, тушган маблағга ГФРдан суратли ҳарф териш линиясини сотиб олиш ниятимиз бор.

— «Ёш ленинчи» мухбири Қурбон Эшматовман. Бошқа рўзномаларга қараганда бизнинг рўзномамиз ходимлари ижод қиладиган хоналар жуда тор...

— Нима демоқчи эканлигингизни фаҳмладим, Қурбонжон. Биласизми, оғайни, санитария нормаларига кўра, ҳар бир ижодкор ходимга олти квадрат метр саҳн бўлиши керак. Вақтида редакцияда жойларни тақсимлашда бир қатор адолатсизликка йўл қўйилган. Шунинг учун ҳам ҳозир фалон куни фалон квадрат метр жой ажратамиз, деб айтишим қийин.

РЕДАКЦИЯ САВОЛИ:

— «Союзпечать» дўконларида харидоргир бўладиган рўзнома сонларни нашриётнинг махсус дўкони ёки вилоятлардаги шундай нуқталарда ортиқча нарх билан сотса бўлмайдими!

— Савол ўринли. Кўпгина жойларда шундай қилинмоқда ҳам. Ҳозирги пайтда жумҳуриятимизнинг вилоят ва шаҳарларида махсус матбаа дўконлари очиш бўйича тайёргарлик ишлари боряпти. Келгусида аҳоли учун зарур матбаа маҳсулотларини, табрикнома ва шунга ўхшаш открикаларни буюртма сифатида қабул қилиб уларни тезда бажариш ва сотиш ишларини йўлга қўйиш ниятимиз бор. Бунинг афзаллиги шундаки, минг-минглаб кишиларнинг вақти, харажат сарфи тежалади. Бизда бундай тадбирларни бажариш учун имконият керагидан ортиқ.

Телефон орқали берилган саволлар кўп бўлди. Улардан каттагина қисми эса мавзудан йироқлиги сабабли берилган жавобларни ҳисоботга киритмадик. Бироқ, уларда кўтарилган масалалар нашриёт, босмахона ва рўзнома маъмурияти томонидан қаттиқ назоратга олинди.

Суҳбатдошимиз фойда келтирувчи ва ўзини қопламайдиган нашрлар ҳақидаги сўровларимизга жавоб берди. Иқтисодиётнинг бозор услубига ўтиладиган бўлса, у ҳолда нашриёт ва редакциялар қандай фаолият юритиши ҳақида гапириб берди.

Ўтган йили маҳсулот ишлаб чиқариш нашриёт босмохонаси бўйича 1 миллион сўмга ўсди ва жами 19 миллион сўмлика етди. Нашриётда шунингдек ечимини кутаётган муаммолар ҳам йўқ эмас. Уларни бартараф этиш, матбаа нашрларини сифатли, дилтортар ва қувноқ қилиб бажариш энг аввало ходимларнинг иқтисодий билимига боғлиқ.

— Иқтисодий қонунлар шиор бўлиб қолмаслиги керак, — сўзини тугатди Ислом Шомуродович. — Фурсатдан фойдаланиб, рўзномангиз орқали жумҳуриятимиздаги барча қаламкаш дўстларни, матбаа фидойиларини Матбуот куни билан муборакбод этаман.

— Сизни ҳам байрамингиз билан табриклаймиз.

«Дилдан суҳбат»ни Сувонқул РУСТАМОВ ёзиб олди.

Ардоқли ҳамкасбларимиз

Бизнинг муҳаррир

Бу киши билан бир кун бирга ишлаган одам ҳам яна ишласам эди, дейди, доим ҳурматини баланд қўяди. Биз у кишини кўрдик дегунча соясига кўрпача солгудек бўлиб, ўтқазгани жой топа олмай қолишимиз, ўз отамиздек азиз санашимиз-чи? Нега шундайкин? Ёки бирон ўтқазиб қўйган жойи борми? Йўқ. Ҳуда-беҳуда қўллаб юборганми? Одил бўлганми? Ҳақпарастмиди? Ҳалолмиди? Бўлса бордир. Лекин энг муҳими, одамгарчилиги баланд эди, кўп раҳбарларда етишмайдиган нарса унда кўп эди. Уни кимлардир бир оғиз сўз билан турғунлик йилларининг муҳаррири дейиши ҳам мумкин. Лекин бу ноҳақлик бўлурди, уни билмаган одамнинг баҳоси бўлур эди. У ўзига хос шижоатли муҳаррир ҳам эди.

Яхши эсимда. У пайтда «Совет Ўзбекистони»да партия турмуши бўлимининг мудири эдим. Бир куни Тошкентда ўқийдиган фарғоналик йигит ёр-дўстлардан салом олиб келди. Гаплашиб ўтириб:

— Фарғоналар тинчми? — дедим.

— Тинчлик, лекин Олтиариқда бир ноҳақлик рўй берди. Энг ҳалол, энг принципиал раисни кеча партиядан ўчирдилар, — деди меҳмон ачиниб.

— Тузукроқ тушунтиринг. Нима бўлди? Кимни, нимага жазоладилар?

У айтди:

— Олтиариқдаги «Комсомол» колхозининг раиси. Ўша водийда планни ҳамиша биринчи уддалайдиган, лекин кажбаҳс раисни...

Мен уни танирдим, характерини ҳам, ишчанлиги, ишнинг кўзини биладиган-у, лекин ҳар турли бўлар-бўлмас топшириқларга бўйин эгавермаслигини ҳам билардим. Биз кўп учрашган, суҳбатлашган эдик.

— Наҳотки? Ғуломжон Хидировни-я? — дедим ҳеч ишонгим келмай, — Ким билан ўчакишиб қолибди?

— Райкомнинг биринчи котиби билан.

Бўлим ходими Жўрабой Саъдуллаев ўша ёқда командировкада эди. Бир текширтириб, ёрдам қилсак-чи, деган хаёл ўтди миямдан ва шу таклиф билан муҳаррир ҳузурига кирдим.

Мақсуд ака эшитди-эшитди-да:

— Майли, ўргансин. Ноҳақлик ўтган бўлса, берамиз, — деди дангал.

Бундан руҳланиб, ўша куниёқ Фарғонага сим қоқиб, Жўрабойни топдим ва топшириқни етказдим.

— Сизга яна қўшимча уч кун муҳлат. Фақат ҳақиқатни аниқлаб келасиз, — дедим.

Чиндан ҳам ноҳақлик содир бўлган экан. Планни ошириб бажариб қўйган раис шудгорга рухсат бериб юборгани учун райкомнинг биринчи котибининг қутқуси билан бюрога қўйилиб, партиядан ўчирилган, ўзи ишдан олинган экан.

Ўшанда «Раис нега партиядан ўчди?» мақоласини ҳеч тўхтатмай ўша кунги сонга қўйилди. Мақсуд ака бир оғиз қандай бўларкин ёки юқори билан келишиб олсак бўлармиди, деб ўтирмади. У ўз қўл остидагиларга шунчалик ишонар ва вақтида мардлик қила билар эди.

Охир-оқибат ҳам рўзнома ҳақ бўлиб чиқди. Мақола вилоят қўмитаси бюросида кўрилиб, раис фирқага ва ишга тикланди. Ноҳия қўмитасининг биринчи котиби қаттиқ ҳайфсан билан ишда қолдирилди. Лекин унга бу сабоқ бўлмаган экан, кейин ҳам раисга бўлар-бўлмас масалаларда тирғалавериб, «Правда»га тушди ва шундан кейин ишдан олиниб кетди.

Мен бу воқеани нима учун келтирдим. Ҳозир айрим ўртоқлар танқидчиликка берилиб кетиб, бутун бир даврга қора чизиқ тортиб юборишдан, ҳамма ножўя ишлар турғунлик йилларида содир бўлган дейишдан тоймаётирлар. Аслида ўз вазифасини ҳалол ўтаётган, жамиятнинг поклиги учун курашган кишилар кўп эди. Улар ўз фикрларини билдиришдан тоймас, халқ тарафини олишдан чўчимас эдилар. Шулардан биттаси «Совет Ўзбекистони»нинг ўша давридаги муҳаррири Мақсуд Қориев эди.

У раҳбарлик қилган йиллари рўзномага ҳақиқатан ҳам ўз ишини пухта биладиган Абдулла Абдуқодиров, Абдукарим Набихўжаев, Расул Раҳмонов, Ўктам Усмонов, Жўра Холқосимов, Ўткир Абдуазимов, Самад Қодиров, Восиқ Маҳкамов, Самар Нуров, Миршароф Муҳсимов сингари қалами ўткир журналистлар йиғилди. Ҳабиб Нўъмон ва Холбек Ёдгоровлар эса буларга устозлик қилишар эди.

Ўша йиллари «Совет Ўзбекистони» иттифоқдош жумҳуриятлар рўзномалари орасида «Советская Россия», «Радьянская Украина» ва Белоруссиянинг «Звезда»ларидан кейин тўртинчи ўринда тургани ва улар билан тенг ҳамкорлик қилгани бежиз эмас. Бугина эмас, рўзнома энг ўткирлашган ва оммавийлашган ўша етмишинчи йилларда ижодий жамоадан олти киши СССР Журналистлар уюшмаси мукофоти лауреатлари бўлгани ҳам кўп нарсадан далолат беради. Жамоада ҳақиқий ижодий муҳит барқарор бўлган ва шундай кучли ижодий жамоага Мақсуд Қориев ҳалол раҳбарлик қилар эди.

Тўғри, саксонинчи йилларга келиб бу жамоа бирмунча бўшашди, журналистлар илгаригидек оёғидан ўт чақнаб ишлай олмади. Шу билан бирга «Қора юрак»ка ўхшаш тепадан буйруқ билан ёзилган фельетонлар ҳам бостирилди. Албатта бу бора-бора авж олган турғунлик даври касалининг нуқси эди, у рўзномага ҳам ура бошлаган эди. Кейин... бу иллат, бу фельетон фош этилди ва ўзига хос жазо сифатида, муҳарриримиз ишдан олиниб, пастлатилди. Аслида у юқорининг, юқори бўлганда ҳам ўзи бўйсуниши лозим бўлган Марказий Қўмита Бюросининг қарорини бажаришга мажбур бўлган эди.

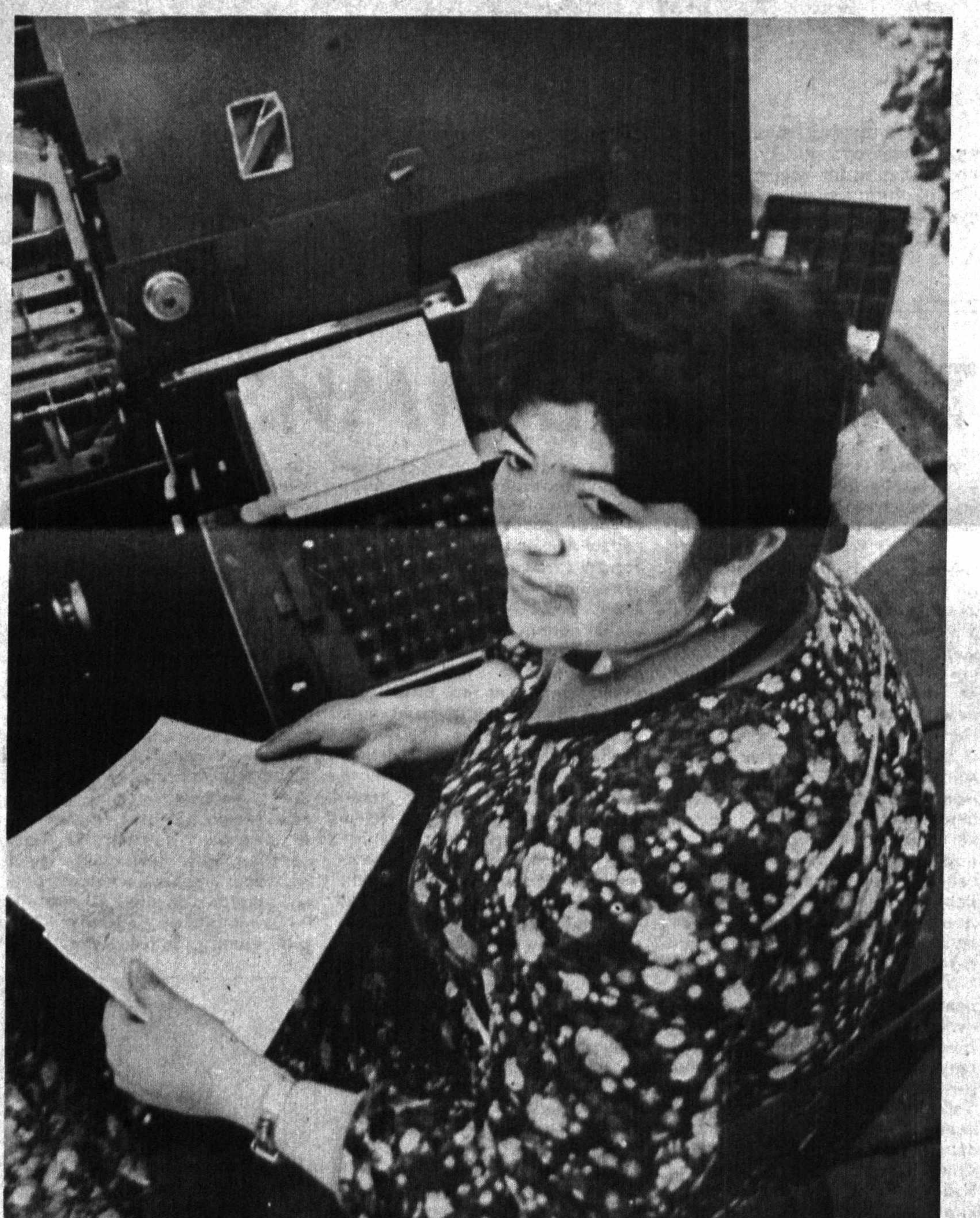
Охири шунинг учун жазо олди, Марказий Қўмитанинг Бюросида жавоб берди. Бу ҳам етмагандек, у ишга борган «Муштум» журнали бошланғич фирқа ташкилотида муҳокама этилиб, ҳайфсан олди. Бунгача мафкура ишига раҳбарлик қилаётган ўртоқларнинг кўнгли жойига тушмади.

Тасаввур этинг, Сизни каттами-кичикми бир идорага раҳбар қилиб юборсалар-у, яна ўша идора фирқа ташкилотида муҳокама этишни талаб этсалар. Одамнинг қадрини, яна матбуотда ўттиз йилдан ортиқ ишлаб қўйган кишининг нафсониятини шунчалар ерга уриш ҳам мумкинми?

Қайта қуриш шиори остида берилган жазолар ҳаммаси ҳақлимиди, деб энди ўйламоқдамиз. Назир Ражабов, Ислом Шоғуломовдек кўпгина ноҳақ жазо олган кишиларга иш берилди, ишонч билдирилди. Лекин бу ҳали хамир учидан патир, холос. Ҳали қанча ишчан ва тадбиркор, ҳалол ва принципиал кадрлар четда юрибди. Биргина сўзда кетган хато учун ишдан олинган Исмоил Сулаймоновни ким билмайди? У ахир жон-жонигача яхши рўзномачи эди-ку. Ёки шу қайта қуриш даврида, бирон рўзномага ишга қўйса чинданам гуллатиб юбориши мумкин бўлган Абдулла Абдуқодиров, Ҳайдар Иброҳимов, Собит Тоировдек кучлар-чи? Ким уларга эътибор беради? Бизнинг собиқ муҳарриримиз Мақсуд Қориев ҳам ҳали кўп иш бериши мумкин эди. Ахир ҳалол ишлаган одамлар қадр топадиган давр энди келди-ку.

Мен шу улуғ айём кунида юқоридаги ҳақиқий рўзномачи дўстларимни эслагим келди.

Муроджон МАНСУРОВ,
адиб, СССР Ёзувчилар ва Журналистлар уюшмаларининг аъзоси.

Жумҳуриятимизнинг шу йил бошларида тузилган янги парламентида катта таркибий ўзгариш рўй берди. Илгарилари ушбу Олий органда матбуот вакиллари деярли учрамасди. Энди уларнинг сони анчага етди. Бу ҳам журналистларнинг бахти... Парламентда туриб ҳамкасблар манфаатини улардан яхшироқ ким ҳам ҳимоя қилсин? Ушбу сурат қаҳрамони ҳам соҳамиз кишиларидан бири. Фориш ноҳия босмохонаси ҳарф терувчиси Ҳикоят Суннатова Ўзбекистон ССР халқ депутатлигига сайланди. Унинг ҳаракатномасидаги асосий бандлардан бири бу — матбаачиларнинг ижтимоий-турмуш ҳамда меҳнат шароитларини яхшилашга қаратилган.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ сурати.

К. ПАУСТОВСКИЙ.

Тиниш белгилари

Бу воқеа 1921 йил Одессада бўлган эди. Бир куни редакцияга таниқли ёзувчи Собол ўзининг янги ҳикоясини олиб келди.

Ҳикояни ҳамма ўқиб чиқди, лекин ҳеч ким нима қилиш кераклигини аниқ айта олмади. Шундай ҳолда босиб чиқариш мумкин эмасди. Собол ёзган нарсасини ҳеч қачон қайтадан ўзгартирмас ва ҳеч кимга ўз ҳикоясининг бирорта сўзини бузишга рухсат ҳам бермасди. Шунинг учун уни босиб чиқариш пайсалга солинди.

Анча вақт ўтгач, рўзнома мусаҳҳиҳи кекса Благов шундай деб қолди:

— Мен ҳалиям Соболнинг ҳикояси ҳақида ўйлаяпман. Бу ҳикоя муаллифи катта қобилият соҳиби эканлигини кўрсатиб турибди, ҳикоянинг йўқолиб кетиши ёки рўзномада чиқмай қолиши мумкин эмас. Қўлёзмасини менга берсангиз, мен унинг бирорта сўзини ҳам ўзгартирмасдан қайта ишлайман.

Шундан сўнг у қўлёзмани кун бўйи қайта-қайтадан диққат билан ўқиб чиқди. Кейин кўчириш учун машинист қизга берди.

Қайта кўчирилган ҳикояни бутун редакция ходимлари яна ўқиб чиқишди ва ҳикоя Соболники эканлигини таний олишмади. Ҳикоя содда, аниқ ва тушунарли эди. Дарҳақиқат, ундан бирорта сўз олиб ташланмаган ва қўшилмаганди ҳам.

Ҳамма кекса Благовга ҳайрон бўлиб қарашди. У бўлса оғзидаги сигаретни чуқур тортаркан кулимсираб қўйди. Кейин ҳикояни қандай қилиб қайта ишланганини гапира кетди:

— Э, жуда оддий. Барча тиниш белгиларини жой-жойига қўйиб чиқдим. Қўлёзмада эса тартибсиз қўйилаверган экан. Айниқса, нуқта ва сўз бошиларни қунт билан жойига кўчирдим, — деди мусаҳҳиҳ.

Шундай қилиб ҳикоя босилиб чиқди. Эртаси куни Собол ҳовлиққанча редакцияга келди.

— Менинг ҳикоямни ким ўзгартирди! — бақирди Собол ва рўзномалар ётган хонтахтага мушт туширди.

Ходимлардан бири ҳикояни ҳеч ким ўзгартирмаганини, ишонмаса қўлёзмасига солиштириб кўришни айтди.

— Ёлғон, — яна бақирди Собол. — Мен барибир биламан ким ўзгартирганини.

Шунда Благов хотиржам туриб деди:

— Агар ҳикоянгиздаги тиниш белгилари жой-жойига қўйилганини ҳам ўзгартирилган, деб ҳисобласангиз, унда узр, буни мен қилганман, яъни ўз мусаҳҳиҳлик вазифамга кўра.

Собол Благовга ташланди, унинг елкаларидан тутиб, қаттиқ силкитди. Сўнг қарияни қучоқлаб, уч марта чўлпиллатиб ўпиб олди.

— Раҳмат! — деди Собол ҳаяжонланиб. — Сиз менга ажойиб сабоқ бердингиз.

Алимқул СУЛТОН ўзбекчалаштирган.

Йиллар мазмуни

Бешариқлик Самад Каримовнинг «Ёш ленинчи» муҳаррири номига йўллаган мактубига биноан унинг хонадонига борганимда, рўзноманинг 30-йиллардаги сонларини кўраман, деб ҳеч ўйламагандим. Орадан 60 йил ўтган бўлса-да, ёшлар матбуотига садоқатини асло йўқотмаган Самад ота ўша даврда эълон қилинган ўзининг мақолаларини фахр билан кўрсатади. Афсуски, уларни ўқишга «тишим ўтмайди». Чунки бу мақолалар араб алифбосида чоп этилган. Бу борада менга Самад отанинг ўзи кўмаклашади. Ўқишга қулай бўлиши учун у ўз чиқишларини қалин дафтарга ёпиштириб, унинг бир томонига ҳозирги алифбода қўлда ёзиб қўйибди.

С. Каримовнинг матбуотда қатнаша бошлаганига роппа-роса 65 йил бўлди. Бундай олиб қараса, унинг мухбирликка ҳавас қўйиш даври «Ёш ленинчи»нинг дастлабки сонлари чоп этилган кунларга тўғри келаркан. 1923 йилда комсомол сафига ўтгач, у ёшлар ҳаракатида фаол иштирок этиш билан бирга турли номда чиқаётган рўзномаларда мунтазам қатнаша бошлайди. Айниқса, қишлоқ мухбирининг фаолияти унинг Самарқанддаги марказий сув хўжалиги техникумида ўқиган кезларида янада яққолроқ намоён бўлади. Ўша кезда «Ёш ленинчи» ҳам жумҳурият пойтахти бўлган Самарқандда чоп этиларди. С. Каримов ўқиш билан бирга ёшлар матбуоти саҳифасида ўша кунларга ҳозиржавоб бўлган мақолалар билан мунтазам қатнашади.

— Бир куни мени «Ёш ленинчи»га таклиф қилиб қолишди, — деб хотирлайди Самад ота. — Зомин ноҳиясига боришни ва у ердан мақола ёзиб келишимни илтимос қилишди. Бу воқеа 1929 йилда бўлган эди. Ёзги таътил боис йўлга тушдим. Бир неча кун мобайнида ноҳияда бўлиб, юз берган хунук воқеани чуқур ўргандим. Шу асосда 1929 йил 18 августда «Нориной ваҳшийларча сўйилди» сарлавҳали мақолам босилди. Унда руҳоний эри томонидан ваҳшийларча ўлдирилган ёш аёл ҳусусида гап юритилганди. Бундай ҳозиржавоб топшириқларни кейинчалик кўплаб бажарганман.

Самад ота менга турли йилларда «Қизил Ўзбекистон», «Ёш ленинчи», «Янги Фарғона», «Камбағал деҳқон» рўзномаларида, «Муштум» жаридасида босилган мақолаларини кўрсатди. Уларга кўз югуртирар эканман, тикланиш йилларида қаламга олинган воқеалар бугунги кунда ҳам ўз қимматини йўқотмаганига яна бир бор амин бўламан. Ёш мухбир С. Каримов ўз фаолияти давомида қийинчиликлардан асло чўчимаганлиги, воқеаларни рўйи-рост ёзишга ҳаракат қилганлиги ҳар бир сатрда ўзини намоён қилиб турибди. Унинг имзосида ёруғлик юзини кўрган «Биз Ленин йўлидан борамиз», «Мана бунга нима дейсиз?», «Бешариқда ёшлар уйқуда», «Ҳар соҳада зафар» каби мақолалар ҳозиржавоблик билан ўша кезда ўқувчилар эътиборини тортганига шак-шубҳа йўқ.

82 ёшни қаршилаётган С. Каримов Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам қўлига қалам ва қурол олиб душманга қарши аёвсиз курашди. Унинг имзосидаги хабарлар фронт рўзномаларида мунтазам чиқиб турди. Шунингдек, у жангда кўрсатган жасорати учун жанговор мукофотларга сазовор бўлган.

Отанинг ғарибона хонадонида бир оқшом тунаб, у билан узоқ суҳбатлашдим. У гап орасида қарийб 70 йилдан бери тўплаб келаётган ҳужжатларни бирор музейга топшириш истаги борлигини билдирди. Унда сақланаётган ва жўшқин кунларни ўзида акс эттирган фотосуратлар мозийимизнинг бир бўлаги бўлиши табиийдир. Зеро, биз учун кўп жиҳатлари билан қоронғи бўлган 30-йилларнинг тарихи ҳамон тўла ўрганилган эмас.

Бугун «Ёш ленинчи» муштарийлари эътиборига С. Каримовнинг шахсий архивидан бир суратни ҳавола қилаяпмиз. У 1929 йил 15 январда Самарқандда олинган. Унда (чапдан ўнгга) Самарқанд марказий сув хўжалиги техникуми қошидаги «Ёш техник» деворий рўзномасининг муҳаррири Фазлиддин Муҳиддинов, ёш мухбир Каримжон Худойберганов, билим юрти комсомол ячейкасининг котиби Самад Каримов ва «Ёш ленинчи» рўзномасининг ходими Маҳмадқул Бектемировлар тасвирланган.

...Тонгда Самад ота мени Бешариқ — Тошкент оралиғида қатнайдиган автобусга кузатар экан, шундай сўз қотди:

— Сизлардан умидим катта. Зеро, шунча йиллардан бери тўплаган қоғозларим қаерлардадир қолиб кетмасдан, у кўпчиликнинг мулки бўлишини истайман.

Албатта, кекса комсомол ва матбуот жонкуярининг таклифи ерда қолмаса керак, деб ўйлаймиз. Бу масалага Ўзбекистон комсомоли тарихи музейидаги масъул ходимлар бефарқ қарашмай, ўзларини қизиқтирган ҳужжатлар ва фотосуратларни олишга ҳаракат қилишса нур устига аъло нур бўларди. Шак-шубҳа йўқки, бу борада «Ёш ленинчи» ҳам ўз хизматини асло аямайди.

И. УСМОНОВ,
Фарғона вилояти.

* * *

Суратни И. ШЕРБЕК қайта ишлаган.

«ҲАР КУНИНГ БАЙРАМ БЎЛСИН!»

«БАҲОРНИНГ ҲАР БИР КУНИ АСЛИДА БАЙРАМ» ...Бу энди келинчакдек иболи, файзли баҳорга берилган бир шоирнинг таърифи. Лекин бу битиклар мазмунида жуда катта маъно яширин. Табиатнинг ўзига хос тўрт фасли Ўрта Осиё, жумладан бизнинг Ўзбекистонимизда айниқса ўзгача ўтади. Ҳар бир фаслнинг ўзига яраша қувончли, ташвишли кунлари бор. Йилнинг фақат бир, икки фаслигина насиб этган юртларни, элларни биламиз. Шул боис, бизга тўрт фаслни ато этган она табиат қаршисида қанча таъзим қилсак, шунча озлик қилади.

Баҳор чечакларининг, гулларининг хуш бўйлари димоққа урилади. Сойнинг шарқироқ сувидан, қушлар хонишидан, дарахтларнинг ям-яшил баргларининг товланишидан, мусаффоликдан руҳимиз тозаланади, дардлар чекинади, кўнгиллар ғубори кетади. Бу чизгилар баҳорга, унинг қўшалоқ айёмларига хос. Юртимизда ҳали Наврўз ўзининг тўкин дастурхонини йиғмасдан, сумалак таъми ҳали оғзимизда кетмасдан юртимизда яна бир қутлуғ айём нишонланди...

Сунбула-ю, сунбула,
Ўраб олай гул билан-о...

Э, бу қўшиқни эшитмаган одам бормикан Ўзбекистонда? Дилингизни шундай чоғ қиладики бу қўшиқ.

Мени кўнглим сиз билан-о,
Сиз кетасиз ким билан!..

Куни кеча Наманган вилоятининг Чуст ноҳиясидаги Тошкўрғон қишлоғида жуда катта сайил бўлиб ўтганидан кўпчиликнинг хабари бор. Қишлоқдаги «Сўлим» кашшофлар роҳатгўшаси минг-минглаб кишиларни ўз қучоғига олди. Осмонўпар, кўҳна кўктераклар қуршовидаги майдон ёшу-қари, эркагу-аёл, ўғилу-қизлар билан тўлиб кетди. Бу ерда халқимизнинг қадимий байрамларидан бири Сунбул байрами ўтказилди.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитаси, «Ёш ленинчи» рўзномаси, Наманган вилоят комсомол қўмитаси, Чуст ноҳия фирқа ва комсомол қўмиталари ҳамда Навоий номли жамоа хўжалиги комсомол ташкилотлари байрам түйбошилари бўлишди. Байрамга ҳар ким ўз тўёнаси билан келди. Шоирлару-ҳофизлар, қизиқчилару-дорбозларни айтмайсиз. Халқ сайиллари ҳеч қачон шеърхонликсиз ўтмаган. Азалий анъана бу гал ҳам давом этди. Тўра Мирзо, Муқаддас Абдусаматова ҳамда Мукаррама Муродова раҳбарлигидаги «Шуъла» адабий уюшмаси аъзоларидан иборат ижодкорлар ўз ашъорлари билан сайилга файз киритдилар. Мушоира санъаткорларнинг шўх куй ва яллаларига уланди. Сайлгоҳда Тошкентдан ташриф буюрган Маҳмуджон Азимов, Бахтиёр Холхўжаев, Ғофур Йўлдошевлар каби истеъдодли хонандалар, Абдулла Қаҳҳор номидаги сатира театрининг бир группа актёрлари ижро этган қўшиқлар, ичакузди латифаю-ҳангомалар томошабинларни хушнуд этди. А. Раззоқов бошчилигидаги Чуст дорбозлари, ёш доирачилардан иборат чустлик бадиий ҳаваскорлик ансамбли аъзолари ҳам Ғовасой соҳилларида томошалар кўрсатишди.

Суҳбатдошимиз ноҳия фирқа қўмитаси мафкура бўлимининг мудири Абдухалил Ҳомиджонов бизга халқ сайиллари ва урф-одатларига муносабатини шундай баён қилди.

— Мен шу қишлоқданман. Бизда Сунбул ҳамиша байрам қилиниб келинган. Қаранг, битта Чуст пичоғи тайёр бўлгунича уста уни 76 марта қўлига олар экан. Ёки бўлмаса мана бугуннинг ўзида неча юзлаб киши сой бўйига тушиб сунбул узиб кўзларига суришди. Одамлар нима учун бу байрамларда тухумларни бўяб пиширишади, уриштиришади? Буларнинг сабабини ҳали кўплар билмайди. Шунинг учун урф-одатларимизнинг ўзига хос томонларини этнограф олимларимиз матбуот орқали тушунтириб берсалар анча фойдали бўларди...

Кутилмаганда бир йигит ёнимизга келиб гап бошлади:

— Мен Каримжон Болтаевман. Чуст шаҳридаги «Агрокоммунстройремонт» ташкилоти ишчисиман. Ўзим Машҳад қишлоғида яшайман. Мен Азиз аканинг ишончли вакили эдим. (Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитасининг биринчи котиби А. Носиров Ўзбекистон ССР халқ депутатлигига Олмос сайлов мавзесидан сайланган). Гап шундаки, биз сайлаган депутатимиздан ҳар ҳолда мамнунмиз. У кишининг сайловолди ҳаракат дастурида Навоий номли жамоа хўжалигидаги қишлоқларни газлаштиришга ёрдам беришни айтган эдилар. Ҳозиргача қишлоқларни газлаштириш давлат режасига киритилди. Ҳатто қувурлар ҳам келтириб қўйилди. Бундан бошимиз осмонга етди. Аммо маблағ етишмаётганлиги сабабли ишлар бироз орқага сурилмоқда. Депутатимизнинг ёрдами керак. Ундан умидимиз катта. Агар бошланган иш охиригача етказилса, ҳақиқий байрамни шунда кўрасизлар...

Биз Каримжонга яқинда Бутуниттифоқ комсомолининг XXI қурултойи бўлиб ўтганини, бугун комсомол жамиятда чинакам қудратли кучга, бир бошлаган ишни охиригача етказадиган ташкилотга айланаётганлигини айтдик. (Ишқилиб янглишмаган бўлайлик-да...)

Шу куни байрам яна байрамга уланиб кетди. Стадионда «Ижодкор» командаси билан чустлик футбол командаларининг беллашуви айниқса қизиқарли бўлди.

Байрам баҳона мухлисларнинг айрим мулоҳазаларини ҳам айтиш керак. «Зора сизларнинг пойқадамларингиз ёқиб, бундан кейин бизнинг тупроқли стадионимизга ҳам файз кириб, сал эпга келиб қолса яхши бўларди-да». Бу ишқибозларнинг тилаги. Лекин фақат тилак ёки орзу билан иш битмайди. Биринчидан мутасадди идоралар бу хайрли ишга қўл урибдиларми энди барибир охирига етказишса, иккинчидан, жамоатчилик ҳам «муштни бир жойга уриб» бу ерни обод қилишда ёрдам беришса зўр бўларди-да..

Эрталаб бошланган Сунбул сайли то қош қорайгунча давом этди. Шундай донишманд, фидойи, азиз халқимиз бор экан, Сунбулга ўхшаган асрлар бўйи яшаб келаётган қадимий байрамларимиз энди ҳар йили ўтказилаверади.

Байрам тафсилотларини «Ёш ленинчи» мухбирлари Амирқул КАРИМ, Нор ҚОБИЛ, Ҳайдар АКБАР, ҳамда жамоатчи мухбир Ғаффор РАСУЛлар қоғозга туширишди.

* * *

Суратларни Муҳаммад АМИН олган.

«ВЛКСМ Марказий Қўмитаси аъзолари, ВЛКСМ Марказий Қўмитаси Бюроси ва котибларини сайлаш тартиби тўғрисида»

ВЛКСМ Марказий Қўмитаси аъзолари федерация субъектларининг съездларида ва конференцияларида, жумҳурият, ўлка ,вилоят, мавзе комсомол ташкилотларининг конференцияларида, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ кашшофлар Марказий Кенгаши томонидан сайланадилар. ВЛКСМ Марказий Қўмитаси аъзолари съезднинг, конференциянинг қарори бўйича очиқ, шунингдек ёпиқ (яширин) ҳолда ҳам овоз бериш билан ўтказилади. Съезд, конференция ишида қатнашаётган делегатларнинг ярмидан кўпроғи ёқлаб овоз берган номзодлар сайланган ҳисобланадилар.

ВЛКСМ Марказий Қўмитаси аъзолари:

а) ваколатлилик асосида:
— федерация субъектларининг ҳар биридан учтадан Марказий Қўмита аъзоси;

— ҳар бир вилоят, ўлка, жумҳурият комсомол ташкилотидан, шунингдек ҳар бир мухтор вилоят ва мавзе комсомол ташкилотидан биттадан Марказий Қўмита аъзоси;

— В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ кашшофлар ташкилоти Марказий Кенгашидан учта Марказий Қўмита аъзоси.

б) федерация субъектлари, жумҳуриятлар, ўлкалар ва вилоятлар комсомол ташкилотларининг **миқдоридан тегишли ваколатли нормасига мувофиқ** сайланадилар.

ВЛКСМ Марказий Қўмитаси аъзолигига сайлаш ваколатлилик нормаси ВЛКСМ Марказий Қўмитаси пленуми томонидан белгиланади.

ВЛКСМ Марказий Қўмитаси сайланадиган аъзоларининг миқдорини федерация субъектларидан аниқлаш пайтида ВЛКСМ Марказий Қўмитасига аъзоларни тўғридан-тўғри сайлаш ҳуқуқига эга бўлган комсомол ташкилотларининг миқдори федерация субъектларининг тегишли миқдоридан чегириб ташланади.

Агар ВЛКСМ Марказий Қўмитаси таркибига ажратилган ўринга мувофиқ делегат юборган комсомол ташкилот вакили ВЛКСМ Марказий Қўмитаси котиби ёки «Комсомольская правда» рўзномаси бош муҳаррири этиб сайланган ҳолда мазкур ташкилот ВЛКСМ Марказий Қўмитасига қўшимча ўз вакилини сайлаш ҳуқуқини сақлаб қолади.

ВЛКСМ Марказий Қўмитаси сайланган аъзоларнинг ваколати ВЛКСМ съезди томонидан тасдиқланади. Съездлар ўртасидаги даврда уларнинг ваколати ВЛКСМ Марказий Қўмитаси пленумлари томонидан тасдиқланади. Агар съездда қатнашаётган делегатлар ёки ВЛКСМ Марказий Қўмитаси аъзоларининг ярмидан кўпи уни ёқлаб овоз берган тақдирда қарор қабул қилинган деб ҳисобланади.

Сайлашнинг белгилаб қўйилган тартиби бузилган ҳолда ВЛКСМ Марказий Қўмитаси аъзосининг ваколати тасдиқланмаслиги мумкин.

ВЛКСМ Марказий Қўмитаси аъзоси МҚ таркибидан уни делегат қилиб юборган комсомол ташкилотининг қарори асосида чақириб олиниши мумкин. ВЛКСМ МҚ аъзосини чақириб олиш ва қўшимча сайлов тўғрисидаги қарор тегишли комсомол қўмитасининг қатнашаётган аъзоларининг очиқ ёки ёпиқ (яширин) овоз бериш йўли билан кўпчилиги овози орқали қабул қилинади. ВЛКСМ Марказий Қўмитаси МҚ аъзосини делегат қилинган федерация субъектига, комсомол ташкилотига уни чақириб олиш тўғрисидаги таклиф билан мурожаат қилиши мумкин.

Янги сайланган ВЛКСМ МҚ пленуми томонидан тасдиқлангандан кейин ВЛКСМ МҚ аъзоси ваколатини олади.

ВЛКСМ Марказий Қўмитаси МҚ аъзолари ҳисобидан Марказий Қўмита Бюросини тузади. Бюро аъзоларининг миқдор таркиби ВЛКСМ Марказий Қўмитаси пленуми томонидан белгиланади. Бюро таркибига лавозими бўйича ВЛКСМ МҚ биринчи котиби, «Комсомольская правда» рўзномасининг бош муҳаррири кириши, федерация ҳар бир субъектидан, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ кашшофлар Марказий Кенгашидан биттадан вакилни қўшган ҳолда Бюро аъзолари умумий миқдорининг камида 2/3 қисмини ташкил этиши лозим.

ВЛКСМ МҚ Бюроси таркибига қўшиш тўғрисидаги қарор ана шу ташкилотларнинг ВЛКСМ съездига делегатлари, съездлар ўртасидаги даврда эса — тегишли комсомол қўмиталар пленумлари томонидан қабул қилинади.

МҚ пленуми ВЛКСМ МҚ Бюроси таркибига қўшилганларнинг ваколатини тасдиқлайди.

Бюронинг қолган аъзолари ВЛКСМ МҚ аъзоларининг таклифлари бўйича МҚ пленумида сайланадилар.

Марказий Қўмита биринчи котибининг таклифи бўйича ВЛКСМ МҚ котиблари сайланадилар.

ВЛКСМ МҚ Бюроси аъзолари, котиблари ВЛКСМ МҚ пленумининг қарори бўйича ҳам очиқ, шунингдек, ёпиқ (яширин) овоз бериш йўли билан сайлашни ўтказиш мумкин. ВЛКСМ МҚ аъзоларининг қатнашаётган ярмидан кўпи ёқлаб овоз берган номзодлар сайланганлар ҳисобланадилар.

Федерация субъектларининг 1/4 вакилларининг талаби бўйича ВЛКСМ МҚ Бюро аъзолари ва котиблари федерация ҳар бир субъектидан вакиллар бўйича алоҳида овоз беришни ўтказиши мумкин. Бундай ҳолда федерация ҳар бир субъектининг пленумда қатнашаётган вакиллари миқдорининг кўпчилик овозини олган номзодлар сайланган ҳисобланадилар.

Хориждан хабарлар

Фавқулодда ҳолат бекор қилинди

КОБУЛ. (ТАСС). Афғонистон жумҳурияти президенти Нажибуллонинг фармони билан 4 майдан мамлакатда фавқулодда ҳолат тўғрисидаги қонуннинг амал қилиши бекор этилади, деб хабар берди Бахтар агентлиги. Афғонистон жумҳурияти ҳукумати миллий ярaш сиёсатини янада кенгайтириш, бу жараёнга ва бўлажак жирга лойҳасининг ишига афғон жамиятидаги барча сиёсий кучларни жалб этиш мақсадида шундай иш тутмоқда. Фавқулодда ҳолатнинг бекор қилиниши афғон халқи манфаатларига жавоб беради ва турли сиёсий партиялар, гуруҳлар, жумҳуриятнинг таниқли сиёсат арбобларига ватаннинг олий манфаатларига асосланиб миллий ҳамжиҳатликка эришишда қатнашиш учун яна бир имконият яратади.

Ўзга қиёфадаги жиноятчи

МОНТЕВИДЕО. (ТАСС). Қиёфани ўзгартириш санъати артистларгагина эмас, балки бошқа, баъзан мутлақо кутилмаган касблар вакилларига ҳам хос хусусият экан. Уругвай пойтахтида уч киши буни ўз кўзи билан кўришга муваффақ бўлди. Кунлардан бирида улар кечагина уларга хизмат қилган хушмуомала ва сертакаллуф дори тайёрловчи босқинчи эканини рўзномалардан билиб олишди.

Тўппонча билан қуролланган қароқчи дорихонага бостириб кириб, унинг эгасини ҳужрага қамаб қўйиб, кассадан пулларни олган ва кўча эшиги томон отланган. Шу пайт эшик очилиб, бир эркак кириб келади ва ҳеч нарсадан гумон қилмай, талончига рецептни топширади. Чунки у рўпарасида дори тайёрловчи турганига ишончи комил эди. Бир дақиқадаёқ вазиятни тушуниб етган жиноятчи мижознинг кутиб туришини хушмуомалалик билан илтимос қилиб, ҳужрада қамаб қўйилган «қурбон» олдига кўрсатмалар учун йўл олади. Кераклли дорини топиб, уни мижозга топширган ўғри енгил тин олиб, яна қочишга отланади. Бироқ дорихона остонасида яна икки мижоз пайдо бўлади. Талончи янги ролни шу қадар яхши ўзлаштириб олган эканки, бу сафар дорихона бекасининг ёрдамисиз кераклли дорини топиб, аёлларга уни сотиб, такаллуф билан қайтимини ҳам беради. Шундан сўнггина жиноятчи машъум дорихонани тарк этишга муваффақ бўлади.

АҚШда тиббий хизмат

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС мухбири Владимир Мостовец хабар беради: АҚШда тиббий хизмат сифати ёмонлашиб бораётган бир вақтда унинг нархи мисли кўрилмаган даражада ошиб бормоқда. «Ситизен экшн» тадқиқот ташкилоти тайёрлаган ва АҚШда соғлиқни сақлаш системасининг аҳволига бағишланган маълумотномадан ана шундай хулоса чиқариш мумкин.

БМТ маълумотлари ва ҳукумат манбаларидан олинган ахборотларга асосланган маълумотнома муаллифларининг тадқиқотларига кўра, АҚШ миллат «соғлиги», болалар ўртасида ўлим даражасининг пасайиши ва аҳоли умрининг узоқлиги каби муҳим кўрсаткичлар жиҳатидан бошқа ривожланган капиталистик мамлакатлардан анча орқада қолмоқда. Масалан, ҳозирги вақтда АҚШда болалар ўртасидаги ўлимнинг ўртача кўрсаткичи 1000 чақалоқдан 10 нафарига тўғри келаётгани қайд этилган. Японияда бу нисбат 1 минг чақалоққа 5 нафар, Канадада 1 минг чақалоққа 7,9 нафарга тўғри келади.

Ҳар йили Америка оиласи тиббий хизматлар учун ўрта ҳисобда 2.051 доллар сарфлайди. Канадада ана шу мақсадлар учун бир оила йилига ўрта ҳисобда 1.515 доллар, Японияда эса 917 доллар харажат қилади.

Ўтказилган тадқиқотлардан маълум бўлишича, Қўшма Штатларда даволаш нархи энг юқорилиги жиҳатидан Массачусетс штати рекорд ўрнатган. Мазкур штат аҳолиси 80-йилларда тиббий хизмат учун ўн йиллик бошидан буён ўз даромадлари ўсиши умумий миқдорининг 91 фоизини сарфлаганлар. Гарчи, Массачусетсда болалар ўлими ўртача рақами умуман мамлакатдагига нисбатан пастроқ бўлса-да, (1000 тага 7,2), штатнинг айрим округларида бу кўрсаткич Ямайкага, Румыния ва СССРга нисбатан юқоридир.

«Тиббий хизмат нархи миллат саломатлиги ёмонлашаётган бир пайтда назоратдан тез чиқиб бормоқда, — деди маълумотнома эълон қилиниши муносабати билан Бостонда бўлиб ўтган журналистлар билан учрашувда «Ситизен экшн» ташкилотининг вакили Синтия Уэрд. — Американликлар борган сари даволаниш учун кўп пул сарфлаб, тобора кам ҳақ олмоқдалар».

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ЭНГ ҚАРИ ЭМАН

● ЕВРОПА ботаникларининг фикрича, Европада энг қари эман Фюрстенфельд қишлоғида (Австрия) ўсади. Бўйи 22 метрли бу эман 1000 ёшдан ортиқ умр кўрмоқда. Унинг танаси 3 метр. 20 йил аввалги чақмоқ натижасида тарвақайлаган шох-шаббалари синиб кетганди. Бироқ яна қайтадан ўсмоқда. «Орбита» (Булғория) ҳафталигининг хабар беришича, ҳозир шохларининг диаметри 38 метрни ташкил этади.

2000 ЙИЛДА АҲОЛИ СОНИ

● 2000 ЙИЛДА сайёрамиз аҳолиси 6 миллиард 292 миллион кишини ташкил этади. Американинг «Попьюлейшн референс бюро» тадқиқот ташкилоти шу ҳақда маълумот беради.

Ташкилот олимларининг ҳисоб-китобларига қараганда, саноати ривожланган давлатларда XX аср охирига бориб 1 миллиард 274 миллион киши яшайди. Ривожланаётган мамлакатлар аҳолиси эса 5 миллиард 18 миллион кишини ташкил этади. Хитой жаҳонда энг кўп аҳоли яшайдиган мамлакат бўлиб қолади, яъни 2001 йилда 1 миллиард 280 миллион аҳоли истиқомат қилади. Ҳиндистонда 1 миллиард 42 миллион киши бўлади. Совет Иттифоқи учинчи ўринни эгаллайди. Унинг аҳолиси 312 миллион кишига етади. АҚШда 298 миллион киши яшайди.

Ҳозирги даврда энг узоқ умр кўрадиганлар (ўртача ҳисобда) Японияда — 79 ёш, энг кам умр кўрадиганлар эса Кот Дъивуар ва Эфиопияда — 41 ёш эканлиги қайд этилди. Европа бўйича исландияликлар ҳаммадан кўп — 78 йил, СССРдагилар эса ҳаммадан кам — 69 йил умр кўраркан. АҚШда ўрта умр 75 йилни ташкил этади.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

«КАМАЛАК»

ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

Хуррам РАИМОВ — Сурхондарё вилоятининг Денов ноҳиясида туғилган. Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтида таҳсил олган. Ҳозир «Ғалаба учун» ноҳия рўзномасида адабий ходим бўлиб ишламоқда.

Ёшлар ижоди

Ниятим

Бу дунё жуда ҳам эрур ғалати,
Сиру синоатдир унинг ҳар қати.
Мазмунга тўладир инсон ҳаёти,
Қани шу ҳаётнинг кўзи бўлолсам.

Очунда тоза лаъл, дурлар кўп экан,
Гўзалликда танҳо ҳурлар кўп экан,
Дарддан пешонаси шўрлар кўп экан,
Қани шу дардкашлар сўзи бўлолсам.

Гуноҳларга ҳали ботмаганлар бор,
Ҳарамларга ўзин отмаганлар бор,
Виждонини пулга сотмаганлар бор,
Қани улар ёруғ юзи бўлолсам.

Бу юртнинг мусаффо ҳавоси ўзга,
Дилларда жарангдор навоси ўзга,
Кўзларни яшнатган маъвоси ўзга,
Қани унинг чимдим тузи бўлолсам.

Туя

Минг машаққат билан ўтар кунларинг,
Елканг яғир ташиб олтин, гоҳ кумуш.
Янтоқ билан, шувоқ билан алдашар
Бажармагин қанча оғир, кўп юмуш.

Ризқи мудом «туя» бўлган туям-а,
Тулкиларнинг нафси ўпқон, бўкмайди.
Пўлат экан, туя, сабр-тоқатинг:
Ўркачларинг сира пастга чўкмайди.

Рангин олам

Маст бўламан гуллар атридан,
Сузиб чиқар кўзимга юрак.
Бу қувончнинг номини аниқ
Билмам қандай аташим керак.

Кулиб турар бу рангин олам,
Кулиб турар кўзимда баҳор.
Кунлар — умримни гулларга буркаб,
Ўтиб борар шундай бетакрор.

Хуррам РАИМОВ.

Ҳозирги пайтда ойнаи-жаҳон орқали ҳаммамизга таниш бўлиб, кўзимиз «ўрганиб» қолган бошловчилар ҳақида гап кетса борми, ҳали болалар боғчасида тарбияланаётган жажжи болакай ҳам ҳавас билан «ана Насиба опам гапиряпти» ёки «Ўктам Жобиров эмасми шу киши» дея сўзлайди. Дарҳақиқат, ойнаи-жаҳон бошловчилари ҳатто машҳур артистлардан кўра тез танилиб кетади. Аммо мухлислар уларнинг ҳаммасини ҳам мақтайвермайди. Бугунги суҳбатдошимиз сизу-бизга яқиндан таниш бўлган дикторлардан бири Муслимбек Йўлдошев.

БУГУНГИ КУН ОВОЗИ

— **Муслимбек, аввало бугунги қутлуғ байрам билан сизни табриклаймиз.**

— Раҳмат, сизларни ҳам.

— **Биласизми, ойнаи-жаҳон бугунги кунда ниҳоятда оммавийлашиб кетди. Одамлар назарига тушиш ҳам осонмас, айниқса юзлаб, минглаб кишилар нигоҳи сенга қадалганда. Сиз бу соҳани қандай танлагансиз?**

— Театр ва рассомлик санъати институтида ўқиб юрардим. Ўзимизда, талабалар ўртасида бадиий ўқиш бўйича конкурс ўтказдик. Ҳал қилувчи босқичга телевидениедан ҳам ходимлар келишган экан. Синов қаттиқ бўлди. Менга улар алоҳида эътибор беришди шекилли, ўзларига қатнашиб туришимни айтишди. Икки йил узлуксиз қатнадим телевидениега. Ниҳоят 1980 йил дикторлар сафига қабул қилишди. Дастлаб анча қийналдим. Ўзимни гоҳо йўқотиб қўйиб, сўзларни чалкаштириб юборган пайтларим ҳам бўлган. Ёшлигимда диктор бўлишни орзу қилмаганман.

— **Ҳар бир касбнинг ўзига яраша ташвишлари, машаққатлари бўлади. Сиз ўз касбингизни касб деб ўйлайсизми ёки оддий бир ижодий иш дебми?**

— Аслида дикторлик ҳам санъат. Уни касб ёки ижодий фаолият деб иккига ажратиш менимча, унчалик тўғри бўлмас.

Шу соҳанинг «ҳадис»ини сал олганимдан кейин Ўктам акага, Насиба опага, Фарҳод Бобожонов ва Мирзоҳид ака Раҳимовларга ҳавас қилардим. Ҳавас одамда жуда кўп нарсаларни рўёбга чиқишида турткн бўлар экан.

Лекин ҳақиқий устозим онам — Муҳаббатхон Муҳаммадамин қизларидир. Ўзлари уч синфни ўқиган бўлсалар-да, халқ оғзаки ижодини жуда пухта билардилар. Бизларга қизиқарли ривоятлар, ҳикоялар, достонлар айтиб берарди.

— **Ўзингиз бевосита олиб борган қандай қизиқарли кўрсатувларни санаб оласиз? Шулар орасида ўзингизга маъқул келмаганлари ҳам бўлганми?**

— «Ассалому алайкум», «Мусиқий учрашувлар», «Истеъдод», «Бир қўшиқ тарихи», «Адабий театр», адабий-мусиқавий кўрсатувлар, байрам учрашувлари ҳам шулар жумласидандир.

Йўқ, мен шахсан ўзим олиб борган кўрсатувларни сиз айтган икки тоифага бўлмайман. Нега дейсизми? Диктор бировлар киноя қилганидек, «тўтиқуш» эмас. Кўплар ўйлайди, «Э, уларга нима, тап-тайёр матнни ўқиб беришади-да» деб. Бу нотўғри. Диктор аввало ўзи олиб бораётган кўрсатувлар ҳақида тўлиқ тасаввурга эга бўлиши керак. Ўзини ниҳоятда эркин тута билиши ҳамда шу кўрсатувнинг ажралмас бир бўлагига айланиши лозим. Акс ҳолда, кутилган натижа чиқмай қолиши мумкин.

— **Сир эмас, ҳозирги ошкоралик замонасида бошқа оммавий ахборот воситалари орасида телевидение ҳамон оқсаётганлиги айтилмоқда. Сизнинг-ча, бунинг қандай сабаблари бор?**

— Тўппа-тўғри айтдингиз. Ҳар нарсанинг ҳам боғлиқлик томонлари кимларгадир, қаерларгадир бориб тақалади. Пастдагилар жабрини тортаверади.

Муаммолар кўп. Айтаверсанг адо бўлмайди. Биргина «Ассалому алайкум», «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари», «3-студия» сингари кўрсатувлар дастлаб кўпчиликнинг эътиборини анча тортгандек бўлувди. Айниқса «Ассалому алайкум» программаси кейинги вақтда жуда бўш тайёрланмоқда. Фикрлар ҳам, кинолавҳалар ҳам стереотип. Каттакон қолип бор, шундан чиқиб кетишнинг сира иложини топишолмаяпти.

— **Негадир Ўзбекистон телевидениеси кўрсатувларини олиб бораётган бошловчилар Марказий телевидение дикторларига ўхшаб ўзларини экран қаршисида эркин ҳис қилишолмайди. Ё қандайдир «сир» борми?**

— Аввало, бизнинг имкониятларимизни Москва телевидениеси имкониятлари билан тенглаштирмаслик керак. Моддий-техник жиҳатдан ҳам, жиҳозланиш томонидан ҳам марказий телевидение эҳ-е, биздан анча олдинда... Яна маълум бир кўрсатув учун ҳатто бошловчилари бир ҳафта вақт сарфлайди. Биздачи, бунинг тескариси. Кўрсатув матнини бор-йўғи бир-икки кун олдин беришади (бу идеал ҳол). Баъзан кўрсатув эфирга бериладиган куни матнни ўқишга бериб қолишади. Ана унда кўринг «томоша»ни. Бошловчи материал билан яқиндан танишиб чиқмагач, осмондан тушгандай бўлиб, экран олдида ўзини эркин тутиш у ёқда турсин, ҳатто тап-тайёр матнни ўқишда ҳам чалкашиб кетаверади-да. Мен бу билан ҳамма айб имкониятларимизнинг торлигида демоқчи эмасман...

— **Баъзан сизнинг ёзган сценарийларингиз асосида тайёрланган кўрсатувларга ҳам кўзимиз тушиб қолади...**

— Авваламбор, мен мактаб ёшимдан турли мавзуларда мақолалар, композициялар, шеърлар ёзиб турардим. Телевидениега ишга келганимдан кейин эса бу қизиқишларим янада орта бошлади. Ўзим мустақил равишда ўндан зиёд кўрсатувларнинг сценарийларини ёздим. Ахир бошловчи ҳам ижодкор. Унинг ҳар қандай режиссёр, муҳаррир, актёрдан қаери кам?

— **Бугунги байрам кунида қандай тилакларингиз бор?**

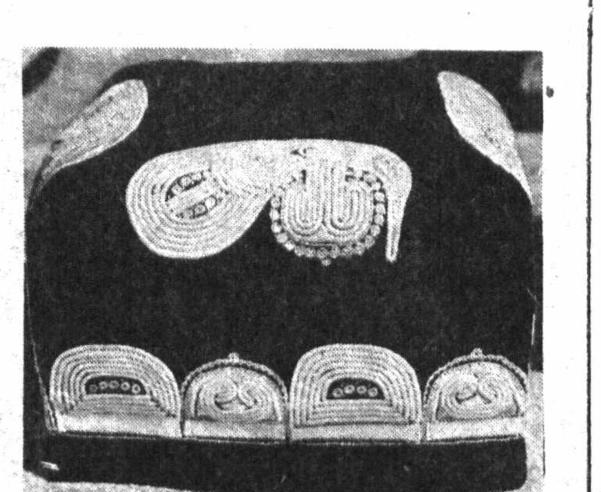
— Тилакларим беҳисоб. Хайрият, яхши кунлар келаяпти. Жуда кўп савоб ишлар амалга оширилаётгани ҳаммамизда умидворлик туйғусини уйғотяпти. Инсофли, диёнатли одамлар бор экан, халқимизнинг пешонаси ҳам ярқираб қолса керак.

Ойнаи-жаҳон халқ минбари. Шу пайтгача у жуда кўп неъматлардан маҳрум бўлиб келгани етади. Энди у экранга халқ дардини олиб чиқиши керак, уни енгиллатиш учун курашиш зарур. Шу пайтгача куч ва ҳавойи мақсадлар йўлида куйиб пишганимиз етар. Ягона тилагим, шу халқ омон бўлсин, ойнаи-жаҳон уларнинг хонадонига фақат яхши кайфият олиб кирсин...

Норқобил ЖАЛИЛ ёзиб олди.

Мавзуга қайтиб

Яна дўппи ҳақида

Халқимиз айтмоқчи, «нафасимиз эм бўлди» шекилли, янги йилдан буён севимли дикторимиз Фарҳод Бобожонов гоҳида дўппи кийиб чиқадиган бўлди. Бундан ҳамма хурсанд. Шунинг учун Фарҳоджонга катта раҳмат. Демак, бу масалада «муз кўчди», десак бўлади. Лекин кўчган музни эритиш учун муттасил илиқ ҳаво зарур. Айтмоқчиманки, телевизорда чиқаётган хонандалар классик мақомлар, ўзбек халқ қўшиқларини ижро қилаётганларида, шунингдек, созандалар ҳам, дўппи кийиб чиқсалар, нур устига аъло нур бўларди. Янги йил концертларида Шерали Жўраевдан бошқа бирор бир хонандани дўппида кўрмадик. Масалан, хонанда Ғуломжон Ёқубов зардан тикилган миллий «яктак тўн» кийиб чиқди-ю, бироқ...

Абдулла Қодирий таваллудининг 95 йиллик юбилейига бағишланган концертда давр руҳини бериш учун барча ашулачилар дўппи кийиб, миллий кийимда ўтирдилар — жуда яхши чиқди.

Эътироз бўлиши ҳам мумкин: «Гап шаклда эмас-ку, миллий руҳ, миллий қалб бўлса,, кифояда», дегувчилар бордир.

Йўқ! Ҳар қандай мазмуннинг шаклий ифодаси бўлади. Давримизнинг ҳукмрон мазмунига эътибор беринг-а, ҳамма жойда миллийлик (миллатчилик эмас!) кайфияти барқ урмоқда. Ва мана шу миллийлик орқали байналмилал ҳаёт келади. Бизда «Барча гуллар очилсин, барча булбуллар сайрасин!» деган шиор бор гўё. Мана шу очилган ва очилаётган гулларга қараб, булбул ҳам фиғон қилади. Очилган гулнинг қандай гул экани маълум бўлса-ю, булбул бошқа қуш шаклига кириб сайраса ва эшитувчилар унинг булбул эканини фақат овозидан билсалар, бу қандоқ бўлди!

Гап дўппи ҳақида эди. Ғафур Ғулом байналмилал шоир эди. Бироқ унинг бошидан ҳеч қачон дўппи тушган эмас. Бу шоирга фақат обрў келтирди. Шунингдек, Ойбек, Юнус Ражабий, олимлардан Яҳё Ғуломов, Ғани Мавлонов, Порса Шамсиев, Воҳид Абдуллаев — буларнинг номлари жаҳонга машҳур. Бироқ, уларнинг ҳам бошидан дўппи тушмасди.

Ўрни келганда, қуйидаги гапни ҳам айтмоқчиман. Ўзбек қўшиқчилик санъати усталаридан Ўзбекистон халқ артисти Карим Зокировнинг бошидан ҳеч қачон дўппи тушмаган эди.

Таажжубки, унинг қутлуғ хонадонидан чиққан санъаткор фарзандларидан бирортаси дўппи киймайди. Машҳур «Ялла» ансамбли ҳозир жумҳуриятимиз санъатининг кўркидир. Бироқ унинг бадиий раҳбари, Ўзбекистон халқ артисти Фарруҳ Зокиров бизни кечирсин-у, ташқи қиёфаси билан мутлақо ўзбекка ўхшамайди. Эгнида эса классик ўзбек либоси. Бу ҳам мунозара талаб. (Умуман, саҳнада, фильмларда, ансамблларнинг чиқишидаги эркакларнинг миллий кийимлари алоҳида таҳлилга муҳтож). Лекин Фарруҳ Зокиров елкадан ўсиб, пастга тушиб кетган жингалак сочи билан кимга тақлид қилади? Унинг ёнидаги йигитлар-чи?! Қани улардаги миллийлик? Улар ашула айтаётганларида, юқорида айтганимиздек, бошқа қуш шаклига кириб олиб сайраётган булбулни эслатмайдими?

Фарруҳ Зокиров мени маъзур тутсин, «гап келганда отангни ҳам аяма», дейдилар.

Демак, миллийлик, миллий кўринишимиз, миллий одатларимизга эътиқод ҳақида гап борар экан, тақлидчиликдан энди воз кечишимиз керак. Қайга борсак, «кўксимиз осмонлиги» ҳамонки дўппимиздан билинар экан, шоир сўзларига амал қилайлик.

Сайфиддин ЖАЛИЛОВ.
Андижон.

Спорт янгиликлари

БОКС

Грузиянинг Сухуми шаҳрида Совет Иттифоқи Қаҳрамони Мелитон Кантария соврини учун бокс бўйича ўсмирлар ўртасида ўтказилган 10 — Бутуниттифоқ турнири якунланди. Мазкур беллашувда мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан 192 нафар боксчилар иштирок этишди. Шунингдек, таниқли спортчи, «СССРда хизмат кўрсатган тренер» А. Лавров устозлик қилаётган Туркия ёшлар терма командаси ҳам беллашувларда қатнашдилар.

Кироваканлик А. Парванян (46 кг), қарағандалик Б. Абубакиров (48 кг), потилик К. Гоголадзе (51 кг), кутаисилик Д. Какабадзе (54 кг), уфалик Т. Галеев (57 кг), туркиялик О. Кеннан (60,5 кг), саратовлик С. Касьянов (63,5 кг), ереванлик С. Саргсян (67 кг), сухумилик Б. Аршба (71 кг), тбилисилик А. Какауридзе (75 кг), пермлик А. Ильин (81 кг), ереванлик А. Аврактасян (91 кг) лар турнир ғолиблари бўлишди. Улар орасида 91 килограммдан ортиқ вазндаги ёш боксчилар ўртасида ғолибликни қўлга киритган ҳамюртимиз чирчиқлик И. Журавлёв ҳам бор.

ФУТБОЛ

Шундай қилиб, СССР кубогининг 1989 — 90 йиллари соврини учун ўтказилган ўйинлар ниҳоясига етди. Ҳал қилувчи учрашув Украинанинг Киев шаҳрида бўлиб ўтди. Майдонга Киевнинг «Динамо» ҳамда Москванинг «Локомотив» командалари тушишди. Ўйин кескин курашлар остида ўтди. «Динамо»чилар 6:1 ҳисобида ғалаба қозониб, тўққизинчи маротаба мамлакат кубоги эгаси бўлишди.

2 май куни эса СССР кубогининг навбатдаги 1990 — 1991 йиллар ўйинлари учун 1/32 финали учрашувлари ўтказилди. Мамлакат кубоги беллашувларида қатнашаётган жумҳуриятимизнинг бир неча командалари ҳам майдонга тушишди. Ўйинлар натижалари қуйидагича: «Навбаҳор» (Наманган) — «Олга» (Фрунзе) — 1:2, «Нефтяник» (Фарғона) — «Мелиоратор» (Чимкент) — 6:0.

Жиззахнинг «Сўғдиёна» командаси Целиноградининг «Целинник» командаси билан бўладиган ўйинга бормаганлиги сабабли мезбонларга ғалаба ҳисоби ёзиб қўйилди.

Олтин олма, дуо ол

БИЗ, ҳали 15-16 га тўлмаган қизалоқларни бувиларимиз, қишлоғимиз файзи бўлган онахонлар: «Илоё борган ерларингга тош бўлиб сингинглар», дея дуо қилишарди. Қалбимизга муҳаббат ташриф буюриб улгурмаган, йигитларнинг ўғринча қарашларини ҳали сеза олмаган бизлар — момоларимизга ҳазил-мутойибалар қилардигу, аммо уларнинг эрмаги бўлган ўша сўзларнинг асл маъносини тушунмасдик. Улар эса ўз ўтмишларидаги вафодан, садоқату меҳр-муҳаббатдан ҳикоя қилиб, зерикишмасди. Зериктиришмасди ҳам. «Илгари хиёнат сўзи бўлмаган» дейишарди бод-бод. «Ҳа, ёшлар дуо олишни билишмайди». Момолар бу гапни кўп такрорлайдилар. Сўнг бири қўйиб бири қизиқ-қизиқ ҳикояларни сўзлаб беришарди.

— БИР ЙИГИТ қари онасини елкасига ўтирғизиб, Маккаи Мадинага қараб кўтариб кетибди. 40 кеча-кундуз йўл босиб, Мадинага етиб келишибди. Шунда ўғил онадан: «Онажон, энди фарзандлик қарзини уздимми!» деб сўрабди. Она: «Ўғлим, мен сени барибир дуо қилиб ўтаман. Ҳарқалай, бир кеча уйғониб, бешигинг устига бошимни қўйиб, кўксимни тутган бир оқшомги қарзини уза олдинг...», деган экан.

Ҳа, ўша йигит онасининг дуосини олиб, униб-ўсибди.

— ҲА, АЙЛАНАЙЛАР, бизнинг ҳам момолардан бир гап қолган, — дейди қўшни бувимиз узоқ ўтмишни хотирлаб. «Ота қарғиши ўқ, онаники ҳеч йўқ», деган мақол бўларди. Э, бўлмаган гап экан. Онаники ҳам ўқдек тегар экан. Қўшни қишлоқда бир ўртоғим яшайди. Ҳозир букчайиб, қизлари-ю келинларининг қўлига қарам бўлиб қолган. Унинг ҳолидан на қизлари-ю на келинлари хабар олади. Бир куни бордим. Бир аҳволда ётибди. Хонанинг қўланса ҳидини айтмайсизми! Йиғлаб, шуларни айтди: «Онам кўп қийин кунларни кўриб, кўзи кўрмай, ҳассага суяниб қолганди. Тўғриси, ўшанда ёшлик қилибми, онамни кўп хафа қилардим. Иссиқ-совуғидан хабар олмай юраверибман. Бир куни онаизорим кўзларига ёш олиб: «Сен ҳам мендай қарирсан...» деди. «Сиздай букчайиб, кераксиз хас бўлиб қариганимдан, қаримаганим яхши. Сиздай бўлиб қаримайман ҳам», дебман-а. Аттанг. Онагинамни мендан бошқа зурриёди йўқ эди. Ўшанда онам йиғлай-йиғлай ичкарига кириб кетганди. Турткилашларим жонидан ўтган шекилли: «Илоё мендай букчайиб қолгин», деди. Мана, онам айтган кунлар келди. Қаддимни кўтара олмайман. Бошимни ер тортгани-тортган...

— Э, ОВСИНЖОНЛАР, нимасини айтасизлар. Авваллари, бировга кулма, зуғум қилма, 40 йилдан кейин қайтади, деган гап бўларди. Ҳозир бировга ёмонлик қилсанг 40 дақиқада қайтади. Ҳа, дилозордан, худобезордан сақласин. Нариги маҳалладаги Абдулланинг келини тили ширин, қўли чаққон. Буни ҳамманглар биласизлар. Қуриб кетгур қайнсинглиси тушмагур янгаси билан акасининг уйини бузишига сал қолди-я! Ҳалиям ўша келин оғир, босиқ экан. Кун кўрсатмади-я янгасига. Мана, ўзи ҳам борган жойида кун кўрмай, икки ойга етар-етмас қайтиб келди. Қайтар дунё, деганлари шу экан-да!

Момоларнинг ҳикояларини тинглаб, зерикмасдик. Уларнинг суҳбатига қулоқ солиб ўтиришнинг ўзи, энг серҳикмат китоб мутоала қилиш билан баравар эди.

ОЙ САРА.

«ЭРК»НИНГ ТАЪСИС ҚУРУЛТОЙИ

30 апрелда «Эрк» демократик партиясининг I таъсис қурултойи бўлиб ўтди.

Қурултойда жумҳуриятимизнинг турли вилоятларидаги партиянинг икки мингдан зиёд аъзосидан вакил бўлиб келган 112 делегат ва 60 га яқин меҳмонлар иштирок этишди. Ўзбекистон ССР халқ депутати, шоир Эркин Воҳидов қурултойни очиб, янги партия ўз олдига қўйган вазифаларга қисқача тўхталиб ўтди. Ўзбекистон ССР халқ депутати «Эрк» демократик партияси муваққат қўмитаси раиси Муҳаммад Солиҳ партиянинг тузилиш сабаблари, жумҳуриятимиздаги ижтимоий-сиёсий вазият, ТошПИ профессори, физика-математика фанлари номзоди Отаназар Орипов партиянинг ҳаракат дастури ва низоми юзасидан маърузалар қилишди. Маърузалар юзасидан мунозаралар тугагач, қурултой делегатлари ДПнинг Ҳаракат дастури ва Низомини муҳокама қилдилар ва қабул қилдилар.

Қурултой ниҳоясида ташкилий масалалар кўрилди. «Эрк» ДПнинг 35 кишилик Марказий Кенгаши тузилди. Муҳаммад Солиҳ «Эрк» демократик партиясининг раиси, Эркин Воҳидов партия Марказий тафтиш қўмитасининг раиси, Иброҳим Ҳаққулов «Эрк» ҳафталиги муҳаррири этиб сайландилар.

Янгийўл шаҳридаги 6-болалар боғчасида кичкинтойларнинг жисмоний жиҳатдан чиниқишлари учун барча шароитлар яратилган. Айниқса «Саломатлик шаҳарчаси»даги футбол ва баскетбол майдончалари ҳамиша гавжум.
СУРАТДА: «Қувноқ старт»лар беллашуви.
Ф. ҚУРБОНБОЕВ сурати.

ТВ

6 МАЙ — ЯКШАНБА

● ЎзТВ I

9.00 «Ассалому алайкум». Мусиқий кўрсатув.
10.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Компьютер сабоқлари». 10.25 Ғалабанинг 45 йиллигига. В. Распутин. «Омон бўлсанг, унутма». Видеоспектакль. 2-қисм. 11.25 Спорт кўрсатуви: 1. «Шоҳруҳ» клуби. 2. Классик кураш. Бутуниттифоқ мусобақалари. «Меҳнат резервлари» спорт комплексидан олиб кўрсатилади. 12.35 ЎзССРда хизмат кўрсатган халқ таълими ходими Турсунали Қурбонов билан учрашув. 14.00 Болалар учун театр. «Ўрмондаги ҳодиса». Жиззах вилояти мусиқий драма ва комедия театрининг спектакли. 15.20 «Алифбо сабоқлари» (такрор.).

* * *

16.55 Кўрсатувлар тартиби. 17.00 Футбол бўйича мамлакат биринчилиги. «Пахтакор» — «Динамо» (Ставрополь). «Пахтакор» Марказий стадионидан репортаж. Танаффус пайтида — «Қайсар қуёнча», «Қора лайлак». Мультфильмлар. 18.50 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари». 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 «Эстрада калейдоскопи». 20.20 Катталар учун мультфильм. «Данило ва Нинила». 20.30 Москва. «Вақт». 21.00 Тошкентда Ўзбекистон вилоятлари ва Қорақалпоғистон мухтор жумҳурияти маданияти кунлари. Эфирда — Наманган. 22.00 «Ахборот». 22.20 «Москва кўз ёшларга ишонмайди». Бадиий фильм. 2-серия. 23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● МТ I

7.30 Спорт ҳамма учун. 7.45 Ритмик гимнастика. 8.15 «Спортлото» тиражи. 8.30 «Эрта саҳарлаб». Болалар учун кўрсатув. 9.30 «Ватан хизматида». 10.30 Тонгги дам олиш программаси. 11.00 «Саёҳатчилар клуби». 12.00 «Здоровье». 12.45 «Мусиқий киоск». 13.15 Ғалабанинг 45 йиллигига. «Маршал Жуков. Биографияси саҳифалари». Ҳужжатли фильм. 14.35 «Дангасалик ҳақида эртак». Мультфильм. 14.45 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Солдатлар куйлаганда». Совет қўшиқлари фестивали. Финалнинг 2-тури (24 мартдаги кўрсатув такрорланади). 16.45 «Қишлоқ янгиликлари». Панорама. 18.00 П. И. Чайковский таваллудининг 150 йиллигига. «Чайковский». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Мосфильм»). 20.30 «Вақт». Янгиликлар телевизион хизмати. 21.00 Абадият ҳақида ўйлар. 21.15 «Евровидение» халқаро ташкилоти қатнашчилари бўлган мамлакатлар эстрада қўшиқлари конкурси. Югославиядан кўрсатилади.

Муҳаррир Жаббор РАЗЗОҚОВ.

«ЁШ ЛЕНИНЧИ»
«Молодой ленинец» орган ЦК ЛКСМ Узбекистана
Издается на узбекском языке.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32-УЙ.
ТЕЛЕФОНЛАР:
ҚАБУЛХОНА — 32-56-58
ХАТЛАР БЎЛИМИ — 32-54-65.
513500 НУСХАДА ЧОП ЭТИЛАДИ.
ИНДЕКС: 64607

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Р. — 03204. Д. — 23459.